Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-05-16

TRN 2019-0053,
2019-0062

Handläggare:
Christina Larsson

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Ansökningar om bidrag ur Hållbarhets- och skärgårdsanslaget

Ärendebeskrivning

Prioritering av ansökningar av bidrag ur Region Stockholms hållbarhets- och skärgårdsanslaget med sista ansökningsdatum 2019-03-15. Bedömningen av ansökningarna har utförts i överenstämmelsen med riktlinjer för det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget, TRN 2017–0038 samt det fastställda utlysningsfokuset för verksamhetsåret 2019, TRN 2018–0157.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande Ansökningar om bidrag ur hållbarhets och skärgårdsanslaget, 2019-05-25
Ansökan om bidrag, TRN 2019–0053
Ansökan om bidrag, TRN 2019–0062

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

1. Mötesplats Stavsnäs Samverkansförenings ansökan om bidrag ur det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget, TRN 2019–0062, för projektet *MSS Sjöben & Skärgårdsjobb* på högst 1 480 660 kronor, beviljas, under förutsättning att gällande lagstiftningar följs samt att riktlinjer för bidraget och förvaltningens anvisningar följs.

2. Länsstyrelsen i Stockholms ansökan om bidrag ur det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget, TRN 2019–0053, för projektet *Förankring och lansering av Stockholms läns livsmedelsstrategi* avslås.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Ärendet avser förslag till beslut gällande bidrag ur hållbarhets- och skärgårdsanslaget. Två stycken bidragsansökningar som är föremål för prioritering inom anslaget har inkommit förvaltningen.
Förvaltningen föreslår bifall till projekt MSS Sjöben & Sjöjobb, samt avslag till Förankring och lansering av Stockholms läns livsmedelsstrategi.

Bakgrund

I arbetet med att säkerställa strategisk bidragsgivning är två ansökningstillfällen för 2019 beslutade i tillväxt- och regionplanenämnden; dels ett ansökningstillfälle med sista datum för ansökan den 15 mars 2019, dels det andra tillfället med sista dag för ansökan den 23 augusti 2019. Förvaltningen ger genom ett samlat tjänsteutlåtande för bidragsansökningarna förslag på prioriteringar ansökningarna inom bidragsgivningen.

Förvaltningschefen har beslutanderätt för bidragsärenden om högst 300 000 kronor. Bidragsärenden understigande 300 000 behandlas löpande på förvaltningen.

Inkomna ärenden som överstiger 300 000 kronor för sista ansökningsdag 15 mars:

Diarienummer	Sökande	Projekt	Belopp kr.	Förslag till beslut
TRN 2019-0053	Mötesplats Stavsnäs Samverkansförening	MSS Sjöben & Skärgårdsjobb	1 480 660	Bifall
TRN 2019-0062	Länsstyrelsen i Stockholm	Förankring och lansering av Stockholms läns livsmedelsstrategi	306 266	Avslås

Nedan sammanfattas de ansökningar som förvaltningen föreslår tillväxt- och regionplanenämnden att behandla i denna ansökningsomgång.

TRN 2019-0053 – MSS Sjöben & Skärgårdsjobb

Mötesplats Stavsnäs Samverkansförening ansöker om 1 480 660 kronor för att utföra ett projekt med målsättning att matcha ensamkommande och nyanlända med företag i båtbranschen som är i behov av arbetskraft. Projektet är en pilotstudie under åren 2019-2022 på initiativ av civilsamhället, i samverkan med lokalt näringsliv, Värmdö kommun,

Arbetsförmedlingen och SweBoat (branschorganisationen för båtbranschen). I projektet kommer aktiviteter arrangeras för att skapa inkludering och samtidigt väcka intresset för skärgården, båtar och båtarbete. Målgruppen kommer också att engageras i båtvård i samverkan med lokala varvsföretag. Projektet kommer att anställa en projektledare på 50 % samt en (100%) alternativt två (50%) ambassadörer från målgruppen som har till uppgift att vara ”brobyggare” och hitta lämpliga kandidater till projektet hos målgruppen. Mötesplats Stavsnäs Samverkansförening kommer att ha arbetsgivaransvaret och har i dagsläget fyra anställda. Projektet medfinansieras av Arbetsförmedlingen, Djurö Vindö IF samt lokala företag i båtbranschen.

TRN 2019-0062 - Förankring och lansering av Stockholms läns livsmedelsstrategi
Länsstyrelsen i Stockholm ansöker om 306 266 kronor för att förankra, lansera, utveckla, genomföra och kvalitetssäkra Stockholms läns livsmedelsstrategi. Projektet innefattar bland annat hearings med relevanta aktörer, uppdatering av strategin och slutligen lansering. Ansökan avser offentlig medfinansiering inom Landsbygdsprogrammet genom Jordbruksverket. Totala kostnaden för projektet är 2 311 542 kronor.

Överväganden
Bidragen inom det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget ska fungera som en hävstång för gemensamma strategiska kraftsamlingar mellan Region Stockholm och andra aktörer i regionen. Region Stockholm ska genom bidragen vara en aktiv part för att verka för genomförandet av RUFS och andra för anslaget relevanta planer och program.

Bidragsgivning inom anslaget sker med beaktande av kommunallagen (1991:900) 2 kap, vilket innebär att bidrag kan ges till kommuner, kommunala bolag, organisationer, stiftelser och ideella föreningar och i övrigt om sökanden tydligt visar att projektet inte syftar till att direkt stödja enskild näringsidkare eller enskild person. Bidrag kan även ges till projekt eller verksamhet som är av allmänt intresse för Region Stockholms område (Stockholms län) och kan därför inte ges till projekt:
• av enbart lokal karaktär,
• som avser reguljär verksamhet som handhas av staten, landstinget, en kommun eller någon annan,
• som avser insatser som genomförts innan ansökan för bidrag har inkommit till förvaltningen.

Bidragsgivning inom Region Stockholms regionala hållbarhets- och skärgårdsanslag sker med beaktandet av landstingets utgångspunkter för bidragsgivning. Bidrag kan beviljas till projekt och verksamhet som:

- har en tydlig regional nytta genom koppling till
  - vision, mål och ambitioner i den gällande regionala utvecklingsplanen RUFS 2050 eller
  - andra för projektet eller verksamheten relevanta regionala planer, program eller liknande.
- främjar samverkan och förstärker befintliga eller nya samverkansformer mellan aktörer som är relevanta för utvecklingen av projektet eller verksamheten.
- bidrar till en hållbar utveckling på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt sätt, i linje med RUFS 2050, regionala prioriteringar samt Region Stockholms budget.

TRN 2019-0052 – MSS Sjöben & Skärgårdsjobb
Förvaltningen är positiv till den tydliga koppling som projektet har till 2019 års utlysning ur hållbarhetsanslaget: Utveckla företagsklimatet och förbättra matchningen på arbetsmarknaden för ökad tillväxt. Utlysningen syftar till att främja möjligheten för företag och individer att verka och utvecklas inom Stockholms län genom att prioritera insatser för ett gynnsamt företagsklimat och en bättre matchning på arbetsmarknaden. På så vis kan Region Stockholm, genom bidragsgivningen, bidra till att utveckla arbetsmarknaden.

Förvaltningen anser att projektet är av allmänt intresse och av regional betydelse och ser möjligheter till utveckling av projektet i andra branscher genom det erfarenhetsutbyte som de sökande beskriver i sin ansökan. Förvaltningen anser att projektet väl överensstämmer med ambitioner och mål inom Region Stockholms verksamhet och välkomnar civilsamhällets samordnande kraft i utvecklingen av metoder för att möjliggöra matchning och integrering av ensamkommande och nyanlända till arbetsmarknaden och Stockholms skärgård.

Båtturismen och båtbranschen i Sverige växer och omsätter miljarder årligen. Branscher i perifera lägen i regionen har stora utmaningar med kompetensförsörjning. Ytterligare en utmaning som regionen står inför är att en stor del av invånarna inte hittar ut i skärgården. Att därför fokusera på denna målgrupp anser förvaltningen gynnar tillgängligheten och bekantskapen med skärgården i länet på ett fördelaktigt vis. Projektet kan bidra till en utökad målgrupp för skärgårdens värden. Projektet kopplar direkt till RUFS 2050 regionala prioritering *Ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden.*

TRN 2019-0063 – Förankring och lansering av Stockholms läns livsmedelsstrategi
Förvaltningen är positiv till projektet och anser att genomförandet kan skapa förutsättning för fokusering, förankring, förtydligande och starkare koppling till regionens mål och ambitioner innan lansering sker av den slutgiltiga strategin. Förvaltningen har deltagit i styr- och beredningsgrupp i framtagningsprocessen av strategin och ser fram emot att fortsätta samverkan under såväl slutförandet som genomförandet av strategin. Förvaltningen anser att dock att projektet ligger inom Länsstyrelsens reguljära verksamhet, vilket enligt riktlinjerna inte är berättigat till bidrag. Förvaltningen föreslår därför avslag på ansökan om bidrag.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för landstinget. Bidragen ryms inom befintlig budget.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med landstingets miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Christina Larsson
Regionplanerare

Från: Eksvärd Karin
Till: TRF Funk Registrator
Kopia: Hedberg Anna
Ärende: Ansökan till Hållbarhetsbidraget
Datum: den 8 mars 2019 14:57:56
Bilagor: Ansökan Hållbarhetsbidraget Förankring och lansering av Stockholms läns livsmedelsstrategi.pdf
Ansökan Ett hållbart livsmedelssystem.pdf
R2019 Handlingsplan Livsmedelsprogrammet REMISS.pdf
R2019 Stockholms läns livsmedelsstrategi REMISS.pdf

Hej!

Bifogad finns ansökan ” Förankring och lansering av Stockholms läns livsmedelsstrategi” till Regionen Stockholms Hållbarhetsbidrag.

Dessutom finns tre bilagor till ansökan: 1) Ansökan ”Ett hållbart livsmedelssystem i Stockholms län” som gått in till Landsbygdsprogrammet och som ”Förankring och lansering…” utgör möjlig medfinansiering till, 2) Förslaget på Stockholms läns livsmedelsstrategi och 3) Förslaget till handlingsplan för Stockholms läns livsmedelsstrategi. De två senare bilagorna utgör underlag för båda ansökningarna.

Med vänliga hälsningar,

Karin Eksvärd

Karin Eksvärd
Enheten för landsbygdsutveckling
Länsstyrelsen Stockholm
Box 22067, 104 22 Stockholm
Besök: Regeringsgatan 66
Telefon: 010-2231748
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Stockholms läns landsting

Ansökan om Hållbarhets- och skärgårdsbidrag

Alla fält i blanketten är obligatoriska. Var noggrann med att fylla i korrekta uppgifter.
När blanketten är ifylld skriver du ut den och alt 1. scannar och skickar in blanketten till **registrator.trf@sll.se** eller alt 2. skriver ut och skickar in på postadress **Stockholms läns landsting, Tillväxt- och regionplaneförvaltningen, Box 22 550, 104 22 Stockholm.**

1. Inriktning

Typ av projekt enligt kriterier i Riktlinjer för det regionala Hållbarhets- och skärgårdsanslaget: Sätt ett, eller flera X.	
Hållbarhetsbidrag – Bidrag kan beviljas till projekt och verksamhet inom Stockholmsregionen som avser driva en utvecklingsprocess som ligger i linjen med vision, mål och ambitioner i RUFS samt regionala prioriteringar och uppfyller något/några av följande kriterier:	
• Projektet eller verksamheten har hållbar utveckling (social, ekonomiska och ekologiskt perspektiv) som huvudsaklig utgångspunkt.	X
1. Är åtgärdsinriktat och stimulera samverkan mellan olika aktörer.	X
2. Är kunskapshöjande eller metodutvecklande, t.ex. pilotprojekt.	X
3. Stimulerar innovationer och/eller teknikutveckling.	X
4. Medfinansiering för projekt med finansiering från EU-fonder, EU-program eller annan offentlig finansiering.	X
Skärgårdsbidrag – Bidrag ur landstingets regionala skärgårdsanslag kan beviljas till projekt och verksamhet som avser att värna eller utveckla kusten och skärgården i Stockholmsregionen. Projekt eller verksamhet ska vara förenliga med att utveckla och värna, natur- och kulturmiljö i linje med vision, mål och ambitioner i RUFS samt den gällande strategin för landsbygds- och skärgårdsutveckling. Projekt eller verksamhet ska uppfylla något/några av följande kriterier:	
1. Verksamhetsbidrag till föreningar och organisationer knutna till internationell samverkan samt till organisationer som företräder skärgården utifrån ett brett perspektiv, med dess olika intressen.	
2. Bidrag till infrastrukturprojekt som syftar till att öka skärgårdens tillgänglighet.	
3. Bidrag till projekt på öar utan bro, tunnel eller statlig färja som skapar förutsättningar för boende, verksamhet och rekreation.	
4. Bidrag till medfinansiering för skärgårdsprojekt med finansiering från EU-fonder, EU-program eller annan offentlig finansiering.	
Ansökan ska utgå ifrån *Riktlinjer för det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget*. Där förvaltningen anser att kriterier för bidrag inte är uppfyllda kommer sökande få meddelande om att ansökan inte att behandlas.	

2. Allmänna uppgifter

Projektets namn: Förankring och lansering av Stockholms läns livsmedelsstrategi		
Projektperiod: 2019-01-03 - 2020-12-31 Ange projektets start-och slutdatum. Kostnader som uppkommer före eller efter denna period är inte stödberättigade. Slutredovisning av projektet ska ske inom en månad efter projektets slutdatum.		
Sökt belopp från anslaget (högst 50 % av totalkostnad): 306 266	**Projektets totalkostnad**: 2 311 542	**Övrig medfinansiering**: Landsbygdsprogrammet

Stockholms läns landsting

3. Uppgifter om sökanden

Sökande: Enheten för Landsbygdsutveckling, Länsstyrelsen Stockholm	
Juridisk form: t ex ekonomisk förening, stiftelse osv. Myndighet	
Org.nummer: 201000-2247	**Kontaktperson**: Anna Hedberg
Postadress: Box 22067	**E-postadress**: anna.hedberg@lansstyrelse
Postnummer: 10422	**Telefon**: 0102231286
Kommun: Stockholm stad	**Webbadress**: lansstyrelsen.se
Är sökande momspliktig? ■ Ja ☐ Nej	

Sammanfattning - Sammanfattning av projektet, innefattande alla delar av ansökan (bakgrund, syfte, mål, bidragskriterier, regional nytta, genomförande, resultatspridning).

Denna ansökan gäller medfinansiering till projektet Ett hållbart livsmedelssystem i Stockholms län som huvudsakligen kommer finansieras via landsbygdsprogrammet. Jordbruksverket kräver offentlig medfinansiering för hela åtgärden 16.2/6a inom Landsbygdsprogrammet. I åtgärden söks 3 större projekt (a; Ökat kundfokus, förenklingar, dialog och samsyn kring regler och kontroll, b; Ökad konsumtion av underutnyttjade arter och c; Ett hållbart livsmedelssystem i Stockholms län) varav detta valts att sökas medfinansiering för.

Projektet Ett hållbart livsmedelssystem i Stockholms län syftar till att förankra, lansera, utveckla, genomföra och kvalitetssäkra Stockholms läns livsmedelsstrategi med handlingsplan. Strategin och handlingsplanen har tagits fram som ett samarbete mellan Länsstyrelsen Stockholm, Region Stockholm och LRF Mälardalen och har ett flertal mål, åtgärder och aktiviteter som syftar till att stärka företag i livsmedelssystemet. Samarbetet syftar till att fram till 2030 genomgående arbeta med att stärka hållbarheten av livsmedelssystemet i länet till nytta för alla involverade aktörer. Ett särskilt fokus läggs på den växande livsmedelssektorn och de för länet så viktiga primärproducenterna. Det här beskrivna delprojektet i arbetet till vilket medfinansiering söks innebär att förankra, stärka och lansera strategi och handlingsplan. Detta innebär att skicka strategin och dess handlingsplan på remiss, hålla hearings med kommuner, uppdatera strategi och handlingsplan samt att lansera Stockholms läns livsmedelsstrategi och dess första handlingsplan.

Stockholms läns landsting

4 Beskrivning av insatsen/projektet

Koppling till kriterier för bidrag och regional nytta – Ange hur projektet uppfyller de kriterier för bidrag som anges under punkt 1 i ansökan och projektet bidrar till en hållbar utveckling. Vad har projektet för regional nytta?

Mål för här sökt medfinansiering är att säkerställa att den för Stockholms läns framtagna livsmedelsstrategin och dess handlingsplan förankras, förstärks och blir känd via remisser, hearings och lansering samt att den därmed kan genomföras och handlingsplanen vidareutvecklas. Det är en del av projektet "Ett hållbart livsmedelssystem i Stockholms län" som syftar till att genomföra den regionala livsmedelsstrategin och dess handlingsplan. Projektbeskrivning i form av ansökan till landsbygdsprogrammet, strategi och handlingsplan bifogas. Strategins övergripande mål är ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem i Stockholms län. I det ingår att: 1)regionens livsmedels- och primärproduktion ökar, samtidigt som sårbarheten i livsmedelskedjan minskar, 2) livsmedelssektorn är en del av Stockholms innovations- och utvecklingskraft och bidrar till att föra stad och land närmare varandra, 3)strategin bidrar till de nationella och regionala miljö- och klimatmålen samt till flera av målen för Agenda 2030.
Därtill finns 17 delmål som alla syftar till olika delar av hållbar utveckling.
1. Länets primärproduktion inom jordbruk, trädgårdsproduktion och vattenbruk ökar. 2. God kunskap hos kommuner och andra relevanta aktörer om värdering av jordbruksmark och jordbruksproduktion, t.ex. vid tillämpning av miljöbalkens hushållningsbestämmelser. 3. Jordbruksmarkens produktionsförmåga upprätthålls och växtnäringsåterförsel från stad till land ökar. 4. God service till länets livsmedelsföretag och förbättrad samverkan och informationsutbyte mellan myndigheter. 5. Ökad kundfokus, förenkling och samsyn kring regler och kontroll inom länets primärproduktion och livsmedelsbaserade företag. 6. Livsmedelsbranschens och de gröna näringarnas attraktivitet och tillgången på kompetent arbetskraft ökar. 7. Försörjningsberedskapen ökar i livsmedelskedjans alla led. 8. Utbudet av svenska, regionalt och lokalt producerade råvaror och förädlade produkter ökar. 9. Länets små företag som är verksamma inom livsmedelsnäringen blir fler, växer och är lönsamma. 10. Konsumtionen av svenska, regionalt och lokalt producerade livsmedel inom den offentliga sektorn ökar. 11. Medvetenheten om mervärden i svensk, regional och lokal livsmedelsproduktion ökar hos länets konsumenter och livsmedelsaktörer. 12. Upplevelser kring mat och dryck i länet är en integrerad del av besöksnäringen och bidrar till utvecklingen på länets landsbygd.
13. Aktörerna i livsmedelskedjan är integrerade i innovationssystem och bidrar till innovation och förnyelse genom utveckling av nya produkter, processer, metoder och upplevelser. 14. Mötesplatser för samverkan mellan företag och aktörer inom livsmedelssektorn finns i regionen. 15. Medvetenheten om livsmedelskonsumtionens påverkan på miljö, klimat och folkhälsa ökar hos länets invånare. 16. Kompetensutveckling bidrar till hållbarhet, innovationer, investeringar och ökad livsmedelsproduktion. 17. Livsmedelssystemet präglas av miljö- och klimatmässig resurseffektivitet och multifunktionalitet.

Stockholms läns landsting

Bakgrund - Frågeställningar att beröra är varför projektet behövs, vilken efterfrågan finns och hur kommer projektet att påverka/förändra situationen?

Denna ansökan gäller medfinansiering till projektet Ett hållbart livsmedelssystem i Stockholms län som huvudsakligen kommer finansieras via landsbygdsprogrammet. Jordbruksverket kräver offentlig medfinansiering för hela åtgärden 16.2/6a inom Landsbygdsprogrammet. I åtgärden söks 3 större projekt (a; Ökat kundfokus, förenklingar, dialog och samsyn kring regler och kontroll, b; Ökad konsumtion av underutnyttjade arter och c; Ett hållbart livsmedelssystem i Stockholms län) varav detta valts att sökas medfinansiering för.

Genom Agenda 2030 har världens stats- och regeringschefer åtagit sig att leda världen mot en hållbar och rättvis framtid. Agendan innehåller 17 övergripande globala hållbarhetsmål som tydliggör vad som behöver uppnås för att det ska ske. Som en del i det arbetet har Sverige tagit fram en nationell livsmedelsstrategi där livsmedelskedjans potential ska nyttjas fullt ut. Strategin ska även bidra till ökad och hållbar produktion av mat, fler jobb, hållbar tillväxt i hela landet och att konsumenter skall kunna göra medvetna val.
I Stockholms län finns idag 23% av Sveriges befolkning och 3% av jordbruksmarken. Det innebär att livsmedelskonsumtionen är långt större än produktionen i länet och tillförsel av mat från övriga Sverige och utlandet är förutsättning för länets invånare. I en värld under förändring, både klimatmässigt och politiskt, är det avgörande att skapa och stärka välfungerande hållbara system och relationer mellan Sveriges primärproducerande företag och de företag och organisationer i länet som förädlar, distribuerar och förser invånarna i Stockholms län med mat. För detta har en regional livsmedelsstrategi tagits fram.
De här sökta medlen innebär att ett genomgripande arbete på länsnivå för att stärka hållbarheten av länets livsmedelssystem kommer att kunna förankras, lanseras, utvecklas och genomföras.

Stockholms läns landsting

Syfte och mål - Beskriv vilka effekter som förväntas av projektet samt vilka resultat projektet ska uppnå. Ange hur projektet anknyter till den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, och planens vision, mål och prioriteringar. Ange även koppling till andra, för landstinget, relevanta planer och program.

Resultaten kommer innebära att Strategins handlingsplan kan aktiveras och de 84 aktiviteter den innehåller kan påbörjas. Det innebär att arbetet för att nå de ovan presenterade 17 målen påbörjas, se ytterligare information i bifogad handlingsplan. Därtill kommer strategin att förstärkas, lanseras och påverka utvecklingen av livsmedelssystemet i Stockholms län fram till 2030.
I styrgruppen för den regionala livsmedelsstrategin sitter representanter för Region Stockholm, LRF Mälardalen och Länsstyrelsen Stockholm. Arbetet länkar väl samman med Region Stockholms Landsbygds- och Skärgårdsstrategi genom att verka för att stärka förutsättningarna att driva företag på landsbygden och i skärgården för primärproducenter, förädlingsföretag, handlare och företag inom besöksnäringen.

Stockholms läns landsting

Genomförande/Verksamhetsplan – Tidplan med planerade aktiviteter och insatser samt hur dessa ska utföras. Finns kopplingar till andra liknande verksamheter/projekt? I så fall, på vilket sätt kompletterar projektet befintliga insatser eller nuvarande arbetssätt/metoder?

Den ytterligare förankringen kommer ske genom att både strategi och handlingsplan går ut på remiss. Remissen föregås av ett utskick till berörda aktörer och en pressrelease för att alla skall kunna hämta hem dokumenten på hemsidan. Gott om tid ges till remissförfarandet för att kommunerna skall kunna ta upp frågan på politisk nivå. För länets kommuner kommer även att arrangeras hearing/workshops med syfte att presentera innehållet lättillgängligt, ge utrymme att samtala kring vad strategin skulle kunna innebära för dem, presentera planerade möjligheter till en digital samverkansplats där allas aktiviteter som syftar till strategins mål kan presenteras och tydliggöra hur man lämnar in en remiss. Lansering planeras på Tessinska palatset med inbjudningar till myndigheter, kommuner, organisationer mfl aktörer.
Tidplan för förankring, lansering och igångsättning:
25 jan Styrgruppsmöte
28 jan Utskick till andra lst-avdelningar
30 jan Underlag till Länsledningsgruppen
4 feb Beslutsmöte Länsledningsgruppens möte
5 feb Pressrelease om Remiss
15 feb Styrgruppsmöte
18 feb Remiss. 2 månader
  Utlägg på hemsidan
  Utskick till kommuner och kontakter
  Kommunhearings på tre ställen,
19 april Sammanställning inkomna kommentarer strategin och handlingsplanen
3 maj Utskick Styrgruppen
10 maj Slutkommentar från styrgruppen
15 maj Till Layout
20 maj Tryckning
31 maj Lansering och igångsättning

Resultatspridning – Beskriv insatser för erfarenhets- och kunskapsutbyte/-spridning samt lärande. Ange hur och när information om projektets resultat kommer att spridas och nyttiggöras av såväl projektets målgrupp som andra aktörer. Beskriv hur det kommuniceras att Stockholms läns landsting är medfinansiär.

Resultatet av den del av arbetet med den regionala livsmedelsstrategin och dess handlingsplan som innefattas av här sökta medel sprids genom genomförandet. Dvs, kännedom om strategin och handlingsplanen sprids via remisser, hearings och lansering. Detta för att de företag, organisationer och andra aktörer som omfattas av strategin ska känna till den och de möjligheter till utveckling den innebär.

Övriga upplysningar – Ange hur projektets resultat implementeras i ordinarie strukturer och arbetssätt. Beskriv förankringsprocessen hos berörda aktörer kring projektet.

Den regionala livsmedelsstrategin med sin handlingsplan kommer utgöra en tydlig del av arbetet på avdelningen Landsbygd, enheten för landsbygdsutveckling under flera år. Arbetet kommer göras i samarbete med Region Stockholm, LRF Mälardalen och fler organisationer. Livsmedelsstrategin kommer även samordnas med friluftsstrategin, landsbygds- och skärgårdsstrategin, miljö- och klimatstrategin och handlingsplanen för grön infrastruktur.
Förankring av strategi och handlingsplanen i den del av arbetet som utgörs av denna ansökan finns beskrivet under Genomförande/Verksamhetsplan.

Stockholms läns landsting

5.Kostnader och finansiering

Kostnadsslag	År 20 19	År 20 20	År 20	Totalt
Personalkostnader Lönekostnader för personer som direkt deltar i projektarbetet, både anställda av projektägare och externa personer.	225366			225366
Externa tjänster (köpta tjänster) T ex konsulter och föreläsare, dvs kompetens som köps in utifrån.	15000			15000
Möten, resor och logi T ex lokalkostnader, uppehälle osv.	42900			42900
Material och utrustning T ex hyra av maskinell utrustning, byggmaterial osv.				0
Kommunikation och marknadsföring T ex trycksaker, digital kommunikation osv.	23000			23000
Kontors- och administrativa utgifter T ex telefon, porto, datakommunikation osv.				0
Summa totala kostnader	306266	0	0	306266

Finansiering
I tabellen för finansiering redovisas både egen finansiering och medfinansiering. Finansiering ska, förutom per år, fördelas utifrån om det är kontant- eller direktfinansiering. Nedlagd tid i projekt får tillgodoräknas till högst 50% av den totala medfinansieringen.

Egen finansiering	År 20 19	År 20 20	År 20	Totalt
Kontanta medel Egna investerade pengar.				0
Direktfinansiering T ex arbetsinsats (ideella insatser beräknas enligt schablonbelopp på 330 kr/timme), arbetsplats-, mötes- och konferenskostnader.				0
Total egen finansiering	0	0	0	0

Övrig medfinansiering Landsbygdsprogrammet, Länsstyrelsen Stockholm
Ange medfinansiärer.

Kontant medfinansiering Ange belopp.	849505	1155771		2005276
Direkt medfinansiering T ex arbetsinsats, arbetsplats-, mötes- och konferenskostnader. Ange medfinansiärer och belopp.				0
Total övrig medfinansiering	849505	1155771	0	2005276
Summa total finansiering	849505	1155771	0	~~2005276~~ 2311542

4. Underskrift – Behörig firmatecknare (den som har rätt att teckna avtal) för sökanden

2019-03-08	Anna Hedberg	Anna Hedberg
Datum	Underskrift	Namnförtydligande

Dina personuppgifter kommer endast att behandlas med koppling till ärendet/avtalet.
Läs mer om landstingets riktlinjer för integritet och behandling av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen på www.sll.se/integritet.

Ansökan om projektstöd

Ett hållbart livsmedelssystem i Stockholms län

Övergripande

Ansöker du för egen räkning?:	Nej

Uppgifter om sökanden

Person eller Organisationsnummer	2021002247
Namn	LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN
Utdelningsadress	BOX 22067
Postnummer	10422
Postort	STOCKHOLM
c/o adress	
Telefonnummer - inklusive riktnummer	08-6515750
Mobilnummer	
E-postadress	

Generella uppgifter om ansökan

Kommer du att genomföra din investering, projekt eller etableringen på annan adress än din hemadress?
Nej

Ge en tydlig beskrivning av den planerade investeringen, projektet eller etableringen i odlingslandskapet. Om din ansökan gäller skogliga miljöinvesteringar, skriv endast "skogens miljövärden".
Projektets syfte är att genom samverkan mellan myndigheter, offentliga aktörer, intresseorganisationer och företagare driva Stockholms läns livsmedelsstrategi vidare och öka möjligheterna att långsiktigt skapa ett hållbart livsmedelssystem i länet.
Därmed ska:

- förankringsarbete och spridande av strategi och handlingsplan slutföras.
- arbetet utvecklas med att driva strategin som förändringsprocess med uppföljning, revidering, sammanställningar med mera
- livsmedelsstrategins åtgärder och aktiviteter samordnas och så långt som möjligt genomföras i praktiken under 2019-2020.
- samverkan med, och uppdatering av, andra aktörers verksamheter inom området hålls a jour.
- strategins intressen bevakas och samordnas med andra pågående arbeten och processer i länet och nationellt; t.ex. friluftsstrategin, klimat- och energistrategin och handlingsplanen för grön infrastruktur inom länet samt satsningarna på ökad livsmedelsexport från regionen och nationellt.

Idag är livsmedelskonsumtionen långt större än produktionen i länet och tillförsel av mat från övriga Sverige och utlandet är förutsättning för länets invånare. I en värld under förändring, både klimatmässigt och politiskt, är det avgörande att skapa och stärka välfungerande system och relationer mellan Sveriges livsmedelsproducenter och de aktörer i länet som förädlar, distribuerar och förser invånarna i Stockholms län med mat.

För att strategin långsiktigt skall bli bärkraftig kommer detta projekt utveckla samarbetet med att driva förändringsprocessen för en kontinuerligt ökande hållbarhet av livsmedelssystemet i Stockholms län. Därmed behöver grunden läggas för framtida uppföljningar, revideringar och rapportering.
Den framtagna livsmedelsstrategin för Stockholms län gäller till 2030. I den finns framtagna övergripande mål och delmål för att stärka livsmedelssystemet som Länsstyrelsen, LRF Mälardalen och Region Stockholm gemensamt står bakom. I strategins handlingsplan för 2019 – 2020 finns också åtgärder och aktiviteter identifierade som behövs för att nå målen.
Det finns en rad andra aktörer, både nationellt och i länet, som genomför aktiviteter vilka påverkar de mål strategin verkar för. Framträdande i länet är projekt och företag som jobbar med matsvinn och foodtech men även kommuner som är engagerade upphandlingsfrågor, säkerhet och beredskap, livsmedelsnoder mm. I detta projekt ingår, så långt det är möjligt, att hålla uppdaterad information och kontakter med dessa aktörer för att både samverka när så är lämpligt, men också se till att liknande satsningar inte motverkar varandra.

Ange slutdatum. Slutdatum är det datum då du har genomfört din investering eller ditt projekt, har betalt alla fakturor för dina faktiska utgifter och skickat in ansökan om slututbetalning.
2020-12-31

Kontaktpersoner

Kontaktperson Karin Eksvärd

Namn	Karin Eksvärd
Utdelningsadress	Box 22067
Postnummer	10422
Postort	Stockholm
Telefonnummer	010-2231748
E-postadress	karin.eksvard@lansstyrelsen.se
Ansvarsområde	Projektledare

Kontaktperson Anna Hedberg

Namn	Anna Hedberg
Utdelningsadress	Box 22067
Postnummer	10422
Postort	Stockholm
Telefonnummer	010-2231286
E-postadress	anna.hedberg@lansstyrelsen.se
Ansvarsområde	Enhetschef

Välj projekt

Samarbete > Skapa nya jobb > Livsmedel

Om projektet

Var ska du genomföra ditt projekt?
Ett eller flera län

Välj det län där du ska genomföra investeringen, projektet eller etableringen

- STOCKHOLM

Välj den kommun där du ska genomföra investeringen, projektet eller etableringen

- UPPLANDS-BRO
- DANDERYD
- EKERÖ
- NORRTÄLJE
- VALLENTUNA
- SOLNA
- JÄRFÄLLA
- VAXHOLM
- TYRESÖ
- SOLLENTUNA
- NYNÄSHAMN
- VÄRMDÖ
- STOCKHOLM
- HANINGE
- SUNDBYBERG
- NACKA
- HUDDINGE
- SALEM
- TÄBY
- ÖSTERÅKER
- LIDINGÖ
- SIGTUNA
- UPPLANDS VÄSBY
- NYKVARN
- BOTKYRKA
- SÖDERTÄLJE

Är du skyldig att redovisa moms för investeringen eller projektet?
Ja

Generella frågor om projektet

Varför vill ni genomföra projektet och beskriv hur projektet bidrar till att uppfylla identifierade behov?
Svar: Livsmedelsproduktionen i Stockholms län är i dagsläget mycket liten jämfört med konsumtionen. Livsmedelsförsörjningen av Stockholms läns invånare är därmed sårbar och beroende av import från utlandet och stora inflöden från övriga Sverige. I en omvärldssituation av osäkerhet när det gäller miljö, klimat och politik framträder betydelsen av ett väl fungerande inhemskt livsmedelssystem som klarar olika former av påfrestningar. Ökad hållbarhet av livsmedelssystemen, lokalt, regionalt, nationellt och globalt, är en förutsättning för livskraftiga samhällen framöver. För att samordna, driva och bidra till den förändringen är detta projekt viktigt.
Samtidigt är livsmedelssektorn en marknad som växer. Särskilt konsumtionsledet sysselsätter många personer i länet. Med tillgång till Sveriges största och mångkulturella marknad finns det en stor potential för nya jobb med ökad lokal produktion, lokal förädling, innovativ handel och spännande matkultur inom länet.
För att hantera ovanstående utmaningar och möjligheter skall projektet säkerställa att Stockholms läns nyligen framtagna livsmedelsstrategi drivs framåt genom en god och kvalitetskontrollerad process. I det ingår att:

- kännedom om strategins och handlingsplanens existens, mål och innehåll sprids till relevanta aktörer.
- samordna och hålla i processen att påbörja genomförandet av strategins handlingsplan
- forma samarbetet kring strategiprocessen med styrgrupp och eventuellt livsmedelsråd
- planera för revideringar av handlingsplanen vart annat år och genomföra en första revidering
- planera och förbereda för uppföljningar av målsituationen vart fjärde år för större revideringar av handlingsplanen
- Samarbeta med länets kommuner om genomförande av länets livsmedelsstrategi

- Genomföra aktiviteter i handlingsplanen.
- När möjlighet ges, initiera ytterligare aktiviteter och projekt för att uppfylla strategins mål.
- Samla in och redovisa en övergripande sammanställning av aktiviteter som bidrar till en stärkt hållbarhet av livsmedelssystemet i Stockholms län
- Vara en aktiv och nätverkande aktör i länet.
- Bevaka och vid behov samordna strategins intressen med andra relevanta arbeten, satsningar och strategier.

Dessutom ska åtgärder och aktiviteter som genomförs av styrgruppens medlemsorganisationer och det framtida rådet, samordnas, utvecklas och initieras. Listan på aktiviteter är över 80 punkter lång men redan nu finns en rad projekt och aktiviteter på väg att sjösättas och sådana som redan är på gång. Exempel på sådana som länsstyrelsen redan är ansvarig, eller medansvarig, för är: projekt om underutnyttjade arter och om dialogbaserad kontroll samt aktiviteter för att underlätta lokal och nationell upphandling och stärka arbetet med beredskap på livsmedelsområdet, öka kunskapen om jordbruksmarkens värde vid byggplanering och rådgivning till livsmedelsproducenter.

Utvecklar projektet ny teknik eller nya metoder?
Svar: Ja

Om ja, beskriv hur.
Svar: Projektet innebär nya samarbeten mellan myndigheter, organisationer och företag och behöver nya samarbetsformer. Exempel på detta är:

- I nära samarbete med Region Stockholm utvecklas en ny metod för att tydliggöra åtgärder och aktiviteter som bidrar till en ökad hållbarhet av livsmedelssystemet och som gjorts av fler aktörer än de som ingår i styrgrupp och råd. Metoden innebär att ett digitalt aktivitetscenter skapas där alla aktörer som har aktiviteter som stämmer in på strategins mål kan presentera sina aktiviteter. En sådan gemensam plattform möjliggör också att ge alla intresserade aktörer en övergripande bild av det samlade arbete som bidrar till livsmedelssystemets väl. En ytterligare effekt gör att det därmed blir lättare att avgöra var ytterligare insatser behöver sättas in. Detta är ett nytt sätt att arbeta.
- Uppföljning av påbörjad branschdialog kring upphandling och utveckling av möjligheter och samarbeten till lokal, regional och nationell upphandling. För att vidareutveckla möjligheterna med upphandling av svenska produkter behövs nya samarbeten, nya digitala system och nya ställda krav vid upphandling. Detta berör aktörer inom alla involverade yrkeskategorier.
- Möjliga samarbeten mellan kommuner med att säkerställa att deras ansvar av livsmedelsförsörjning till kommunernas invånare fungerar i händelse av kris. Arbetet tydliggör behov av samarbeten mellan kommuner och företag, mellan flera kommuner och samarbeten över länsgränserna.

Kommer projektet att kunna bidra till att uppfylla miljö- och klimatmål?
Svar: Ja

Om ja, beskriv hur.
Svar: Ja.
Det övergripande målet för Stockholms läns livsmedelsstrategi är ett långsiktigt hållbart livsmedels¬system samt att strategin bidrar till de nationella och regionala miljö- och klimatmålen och till flera av målen för Agenda 2030. Dessa mål utgör en grund både för arbetet med att driva strategiarbetet och för alla aktiviteter som ingår och genomförs. Ett av delmålen, Livsmedelssystemet präglas av miljö- och klimatmässig resurseffektivitet och multi¬funktionalitet, lyfter mer specifikt behoven av att jobba med satta regionala miljö- och klimatmål.
En viktig del i projektet är att jobba för att medvetenheten ökar om de mervärden lokala, regionala och nationella livsmedel bidrar med, men också att den främjar nya konsumtionsval. Ett exempel är de branschdialoger om nationell försörjning i den offentliga måltiden som innebär minskade behov av transporter i, antibiotika och bekämpningsmedel. Det främjar även mångfalden i det svenska jordbrukslandskapet. Aktiviteter kring jordbruksmarkens värde är också av stor vikt.

Kommer projektet att bidra till ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen?
Svar: Ja

Om ja, beskriv hur.
Svar: Ja genom flera aspekter:
Svenskt lantbruk är under stark press och lantbrukarkåren föråldrad. Arbetet är krävande, inte alltid lönsamt och det är svårt att genomföra generationsskiften och rekrytera ny arbetskraft. Allt som görs för att stärka svensk livsmedelsproduktion och systemet i Sverige är till nytta för lantbrukarkåren. Detta både finansiellt och

socialt. En ökande självförsörjningsgrad kräver ökad primärproduktion och länets livsmedelsstrategi innehåller aktiviteter för att stärka primärproducenternas företagande, produktion och situation.
Övriga livsmedelssektorn är en stor och växande sektor i länet. Här ingår förädling, parti- och detaljhandel, centralkök samt restaurang och catering. Att säkerställa sektorns hållbara vidareutveckling och öka konsumtionen av lokala och regionala produkter bidrar till ökad ekonomisk nytta för hela primärproduktions och livsmedelssektorn.

Samarbetspartners

Samarbetspartners	Organisationsnamn	Organisationsnummer
Icke-statliga organisationer	LRF Mälardalen	702001-2642
Offentlig aktör	Region STockholm	232100-0016

Utbildning och erfarenhet

Vilken kunskap har du eller din organisation som har betydelse för projektet som du söker stöd för?
Svar: Vid Länsstyrelsen och enheten för landsbygdsutveckling finns bred kompetens, kunskap och erfarenhet om de regionala förhållandena och om de
övergripande behoven i länet när det gäller livsmedelsproduktion. Det är viktigt för att få kontinuitet och en god måluppfyllelse av projektet. Medarbetarna har också stor kunskap om hur myndigheten kan och bör driva samarbeten med andra myndigheter, organisationer och företagare.
Projektledaren har via sin utbildning (M/V agronom, Agr D Landsbygdsutveckling) och arbetslivserfarenhet har förutom kunskaper om lantbruk, landsbygd och system tillskansat sig djupgående kunskaper av process- och projektledning samt förändringsprocesser som kräver samverkan.

Vilken erfarenhet har du eller din organisation som har betydelse för projektet som du söker stöd för?
Svar: Länsstyrelsens personal som ingår i projektarbetet har lång erfarenhet av att arbeta med frågor om landsbygdsutveckling, jordbruk och livsmedelsförädling. Alla har erfarenhet av arbetet med att ta fram livsmedelsstrategin med dess handlingsplan och är väl insatta i frågeställningarna.

Utöver ovanstående har projektmedarbetarna tillsammans erfarenhet av:
- Informations- och kommunikationsarbete
- myndighetsarbete med handläggning, samordning och kontroll
- framtagande av planer och utveckling av verksamhet på länsstyrelsen
- driva företag inom hållbar utveckling av lantbrukssektorn och hållbar konsumtion
- bygga upp, starta och driva småskalig mejeriverksamhet,
- utveckla deltagardriven forskning för svenskt lantbruk
- nära FoU samarbeten på gårdsnivå med svenska lantbrukare
- Samverkan över yrkesgränserna
- Deltagande metoder inkl Participatory Video
- driva projekt både internationellt och nationellt
- Jämställdhetsintegrering
- Förbättringsarbete, lärande- och förändringsprocesser
- Undervisning
- Kurs- och utbildningsutveckling inom agroekologi
- ansvara för jordbruksverksamheten på en mindre, extensiv gård.

Har projektet andra deltagare med relevant kunskap och erfarenhet?
Svar: LRF Mälardalen ingår i projekts styrgrupp och bidrar med kunskap kring primärproducenters och livsmedelsförädlares villkor och erfarenheter. LRF är även en viktig aktör när det gäller att planera och genomföra insatser inom projektet och för att nå ut till och skapa dialog med primärproducenterna.

Region Stockholm i projektets styrgrupp har genom arbetet med landsbygds- och skärgårdsstrategin omfattande erfarenhet av regionens utmaningar och möjligheter samt hur de kan hanteras.

Målgrupp

Ange vilken och hur stor målgrupp projektet gynnar och på vilket sätt.
Svar: Befolkningen i länet är så stor att på sikt gynnar projektets inriktning, om att öka den inhemska konsumtionen, primär- och livsmedelsproducenter i hela Sverige men särskilt inom länet och östra mälardalsregionen. Arbetet med att stärka livsmedelssystemet för att förbättra möjligheterna att försörja länets invånare gynnar alla konsumenter i hela länet.
Andra viktiga aktörer som omfattas av projektets aktiviteter är kommunernas politiker och tjänstemän. Kommunerna påverkar den offentliga konsumtionen, bevarandet av åkermark, företagens situation, livsmedelskontroller mm.
Projektet gynnar även samverkan mellan styrgruppens organisationer och övriga myndigheter, organisationer och företagare som behöver samarbeta för att ge en stabil förändringsprocess i arbetet.

Du ska ange vilka de mätbara målen är vid projektets slut samt sett på längre sikt

Ange målen vid projektets slut.
Svar: •• Strategin med handlingsplan är känd bland relevanta aktörer.
- Organisationsstrukturen är på plats
- Samarbetsprocessen för genomförandet är igång
- Delprojekt i form av aktiviteter är påbörjade och samordnade
- Uppföljningar är möjliga genom förberedelser och beslut om hur uppföljningarna kan göras, bedömas och beslutas
- Underlag för uppföljningar är framtagna så långt det är möjligt
- Sammanställning finns över alla de av styrgruppen kända aktiviteter som bidrar till strategins mål och som genomförts i länet
- Styrgruppens medlemsorganisationer är uppskattade aktörer inom strategins område

Ange målen på lång sikt.
Svar: Det övergripande målet är ett långsiktigt hållbart livsmedels¬system i Stockholms län. I det ingår att:
- regionens livsmedels- och primärproduktion ökar, samtidigt som sårbarheten i livsmedels¬kedjan minskar,
- livsmedelssektorn är en del av Stockholms innovations- och utvecklingskraft och bidrar till att föra stad och land närmare varandra,
- strategin bidrar till de nationella och regionala miljö- och klimatmålen samt till flera av målen för Agenda 2030.

De förväntade långsiktiga effekterna av respektive delmål (17 st) finns ingående beskrivna i den bifogade handlingsplanen. Läs direkt under varje målrubrik.

Beskriv vad som händer efter projektet

Vad händer efter projektet?
Svar: Projektet lägger de grunder som behövs för att livsmedelsstrategin ska gå från ord till handling. Målsättningen är att därefter fortsätta driva arbetet fram till 2030.

Hur ska ni sprida resultatet?
Svar: Att sprida och informera om livsmedelsstrategin och genomförda aktiviteter och resultat är en viktig del i den fortsatta processen.
Den förankring och de aktiviteter som genomförs både skapar och sprider resultaten samtidigt. Genom kurser, utvecklingsprojekt, branschdialoger, informationskampanjer, lanseringar mm kommer resultaten spridas och vidareutvecklas.
Det digitala aktivitetscentret beskrivet ovan tillgängliggör information om de aktiviteter som skapas och genomförs till alla intresserade människor.

Strategin, handlingsplanen och sammanställda åtgärder och aktiviteter kommer finnas tillgängliga på styrgrupps organisationernas hemsidor. Materialet kommer även spridas via de nationella nätverken för livsmedelsstrategierna.

Information om länets livsmedelsstrategi med dess aktiviteter kommer löpande att informeras om genom tidningen Landsbygd i centrum liksom på styrgruppsorganisationernas hemsidor och sociala medier.

Projektorganisation

Roll i projektet	Namn	Utbildning	Yrkes- och branscherfarenhet
Projektledare	Karin Eksvärd	Agr dr landsbygdsutveckling	Hög
Projektmedarbetare	Kristina Nigell	Biolog	Hög
Projektmedarbetare	Sara Norman	Agr mark-växt	Hög

Andra sökta och beviljade stöd

Har du beviljats andra stöd för utgifter som du tar upp i denna ansökan?
Svar: Nej

Har du sökt andra stöd som du ännu inte har fått beviljade för utgifter som du tar upp i denna ansökan?
Svar: Nej

Har din verksamhet fått stöd som är av typen stöd av mindre betydelse, under de senaste tre beskattningsåren?
Svar: Nej

Utgifter

Utgiftstyp	Beskrivning	Belopp (kr)
Övriga utgifter	Aktiviteter	529750
Utgifter för personal	Löner	1233928
Indirekta kostnader	Örebromodellen	547864
Summa utgifter		Belopp (kr)
		2311542

* Momsredovisningsskyldig - utgifterna är redovisade exklusive moms.

Finansiering

Typ av finansiering	Belopp (kr)
Övrigt offentligt stöd från landsting	306266
Projektstöd	2005276
Summa finansiering	2311542

Bilagor

Bifogade bilagor

- Annan bilaga: R2019_Handlingsplan_Livsmedelsprogrammet_REMISS.pdf
- Annan bilaga: R2019_Stockholms_läns_livsmedelsstrategi_REMISS.pdf
- Budgetmall för projektstöd: Budget_Ett_hållbart_livsmedelssystem.xlsx
- Budgetmall för projektstöd: Budget_Ett_hållbart_livsmedelssystem.xlsx
- Budgetmall för projektstöd: budget_utkast.xlsx
- Timkostnadsberäkning: beräkning_av_timlön_ke.pdf
- Timkostnadsberäkning: beräkning_av_timlön_kn.pdf
- Timkostnadsberäkning: beräkning_av_timlön_sn.pdf

196612041084

Januari 2019

Länsstyrelsen
Stockholm

Handlingsplan för Stockholms läns livsmedelsstrategi 2018–2020

REMISSVERSION

För mer information kontakta
Länsstyrelsens enhet för landsbygdsutveckling
Tfn: 010-223 10 00

Foto omslag: Mostphotos

Utgivningsår: 2019
ISBN: 978-91-7281-878-1

Du hittar rapporten på vår webbplats www.lansstyrelsen.se/stockholm

Förord

REMISS

Innehåll

Förord **3**

Inledning **5**
Genomförande 5
Framtagande av åtgärder och aktiviteter 5
Övergripande behov 6
Åtgärder och aktiviteter 2019–2020 6

Regler och villkor **7**

Konsument och marknad **15**

Kunskap och innovation **21**

Fortsättning och uppföljning **27**

Relaterade dokument **28**

Goda exempel **29**
Södertäljemodellen – Enskilda avlopp i kretslopp 30
Eko-odlarna i Telje skapar mervärden med outnyttjad mark och arbetskraft 33
Från hage till mage och minskat matsvinn 36
Smakriket Säby – Besöksnäring, mathantverk och lantbruk i samverkan 39
Landskapsmodellen – En hållbar diet formar ett hållbart landskap 42

Exempel på Stockholms läns behov och produktion av livsmedel **45**

BILAGA

Inledning

Handlingsplanen för Stockholms läns livsmedelsstrategi är till för att bidra till genomförandet av strategins övergripande mål, insatsområden och delmål.

Det övergripande målet för Stockholms läns livsmedelsstrategi är ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem. I det ingår att:

- länets livsmedels- och primärproduktion ökar, samtidigt som sårbarheten i livsmedelskedjan minskar,
- livsmedelssektorn är en del av Stockholms innovations- och utvecklingskraft och bidrar till att föra stad och land närmare varandra,
- strategin bidrar till de nationella och regionala miljö- och klimatmålen samt till flera av målen för Agenda 2030.

Inom de tre strategiska insatsområdena Regler och villkor, Konsument och marknad samt Kunskap och innovation finns ett antal delmål preciserade som presenteras inom respektive område nedan.

Genomförande

Handlingsplanen presenterar ett urval av åtgärder och aktiviteter som genomförs eller planeras av styrgruppens organisationer för att nå målen inom strategins insatsområden 2019–2020. Målen kommer ligga kvar i samtliga handlingsplaner fram till 2030, åtgärderna kan löpa över flera år och återkomma i nästa handlingsplan, medan aktiviteter i första hand planeras att genomföras under en handlingsplans tidsperiod.

Till redovisningen av genomförda åtgärder och aktiviteter planeras möjlighet för externa organisationer att samredovisa projekt och aktiviteter med intentioner som stämmer överens med strategins mål. Syftet är att ge en mer fullständig bild av vad som genomförs som bidrar till ett hållbart livsmedelssystem i länet.

Framtagande av åtgärder och aktiviteter

Framtagandet av åtgärder och aktiviteter har varit processbaserat. Målen har arbetats igenom av länsstyrelsen projektgrupp genom att följa frågorna: Vad innebär målet? Vem eller vilka påverkas/omfattas och på vilket sätt? Hur är ”mållläget” idag och varför? Vilken förändring vore önskvärd? Vad behövs för att förändringen ska ske? Vilka åtgärder och aktiviteter föreslås? Underlaget till handlingsplanen har gåtts igenom av styrgruppens och

beredningsgruppens organisationer och ligger till grund för målbeskrivningar och planering av genomförandet. Styrgruppen och beredningsgruppen har också bearbetat föreslagna åtgärder och aktiviteter i workshops. Insatsområden, mål och aktiviteter adresserar svensk, regional och lokal produktion som omfattar alla produktionsinriktningar.

Övergripande behov

Genomgående, inom alla insatsområden, har ett återkommande behov uttryckts om att samhället på alla nivåer behöver förstå mer av vad lantbruk och livsmedelsförsörjning är och innebär. Idag har många människor liten kontakt med jordbruket och bristande kunskap om förutsättningarna för primärproduktion. Grundförståelsen om att mat kommer från ett intrikat samspel av sol, mark, vatten, vind och levande organismer har försvagats med generationerna. Likaså finns det behov av förbättrad kunskap om vad det innebär att leva och arbeta i ett sådant system.

Under arbetet med målen har även regelbundet uttryckts behov av ett förhållningssätt som utgår från att samarbete och samverkan är något positivt som leder till utveckling, innovationer och mervärden för företagen, konsumenterna och samhället i stort. Förhållningssättet innefattar även att ställa rimliga krav på tillgänglighet av produkter och tjänster över till exempel säsonger och tider på dygnet.

Åtgärder och aktiviteter 2019–2020

Aktiviteterna under målen speglar hur sammanvävt livsmedelssystemet är. Alla åtgärder påverkas av flera aktiviteter och ett flertal aktiviteter skulle kunnat presenteras under flera av de målen.

De aktiviteter som presenteras i delmålens tabeller nedan, har gemensamt tagits fram av styrgruppen organisationer (Länsstyrelsen Stockholm, LRF Mälardalen och Region Stockholm) för genomförande under 2019 och 2020.

BMIS

Regler och villkor

Handlingsplanen för insatsområdet Regler och villkor syftar långsiktigt till att lagar, regler och kontroller utgör verkliga stödstrukturer som förenklar för verksamheterna i ett hållbart livsmedelssystem. Området täcker även andra villkor för företagandet som goda produktionsmöjligheter, tillgång till arbetskraft, lönsamhet, finansieringsmöjligheter, sociala förhållanden och liknande.

Förkortningar

LRF	Lantbrukarnas Riksförbund
Lst	Länsstyrelsen Stockholm

Foto: Länsstyrelsen

Mål 1: Länets primärproduktion inom jordbruk, trädgårdsproduktion och vattenbruk ökar

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att 2030 är lönsamhet en självklarhet inom de gröna näringarna; prissättning och marknadsförutsättningar leder till lönsamma företag i hela livsmedelskedjan, nya lösningar finns för direktförmedling av produkter från producent till konsument och för konsumenterna är valet av svenska produkter en självklarhet. Livsmedelskedjans aktörer arbetar för en hållbar livsmedelsförsörjning i länet baserat på svenska förutsättningar. I det ingår lagar, regler och föreskrifter som genomgående stödjer livsmedelssystemet och som är accepterade och förstådda. Människor är vana att äta både traditionellt svenska och nya produkter. Primärproduktion sker på fler ställen i länet än idag. Teknik finns som genomgående ger en rimlig arbetsbelastning och en god arbetsmiljö. Företagsklimatet präglas av jämställdhet.

Kompetensnivån och utvecklingen av kompetens inom primärproduktionen, jordbruk, trädgård och vattenbruk, är god genom utbildning, rådgivning, utbyte mellan aktörer och hos myndigheter.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Visa hela bilden av landsbygden och vad lantbruk och förädling bidrar med till samhället: produktion, ekosystemtjänster, landskap, levande landsbygd mm.	
1. Producera en kort film med fokus på länet om varför en livsmedelsstrategi behövs samt förväntade effekter	2019
2. Erbjuda ”Bonden i skolan” till fler skolor i länet	2019
3. Presentera goda exempel från länet som belyser strategins huvudområden	2019
Förbättra villkoren för trädgårdsnäringen	
4. Sondera samarbetsmöjligheter för att säkerställa rådgivning och kompetensutveckling inom trädgård för länets odlare	2019–2020
5. Se över möjligheter för bevattning av trädgårdsodlingar vid svår torka	2019
Öka den digitala mognaden i livsmedelssystemet	
6. Planera för kompetensutvecklingsåtgärder inom digitalisering för primärproducenter och små livsmedelsförädlare	2019
Öka möjligheterna till finansiering av investeringar som gynnar livsmedelsstrategins mål	
7. Verka för god kompetens hos finansiärer om de gröna näringarnas potential och om livsmedelsstrategin.	2019–2020
8. Arbeta för en mer jämställd och jämlik fördelning av företagsstöden i landsbygdsprogrammet.	2019–2020
9. Arbeta för höjd tilldelning av regionala utvecklingsmedel till länets landsbygder	2019–2020

Mål 2: God kunskap hos kommuner och andra relevanta aktörer om värdering av jordbruksmark och jordbruksproduktion, till exempel vid tillämpning av miljöbalkens hushållningsbestämmelser

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att 2030 värderas jordbruksmark högt baserat på dess långsiktiga värde för livsmedelsförsörjning, genererande av ekosystemtjänster och rekreationsvärde. Förståelsen för värdet är väl inarbetat och behandlas samstämmigt mellan och inom berörda myndigheter.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Sprida kunskap om jordbruksmarkens användning och värde	
10. Informera om jordbruksmarkens vikt för beredskapsfrågan vid Food planning konferens i Södertälje.	2019
11. Erbjuda utbildningsseminarier till berörda aktörer i planprocessen om jordbruksmarkens användning och värde.	2019–2020
12. Utveckla och tillgängliggöra guidande material för berörda aktörer vid ställningstagande om byggnation på mark.	2019–2020
13. Frågan om jordbruksmarkens användning och värde lyfts med kommuner	2019–2020

REMISS

Mål 3: Jordbruksmarkens produktionsförmåga upprätthålls och växtnäringsåterförsel från stad till land ökar

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att 2030 har länets jordbruksmark i produktion väl fungerande växtnäringstillgång, låg markpackning, god markstruktur och textur, hög mullhalt och god vattenstatus. Jordbruket drivs med bra växtföljder och goda produktionsmetoder. Med ökande lönsamhet i primärproduktionen och kunskapsbaserad värdering av jordbruksmark är marken 2030 lönsam att ta hand om och bruka väl. Den växtnäring som finns i livsmedel kommer efter konsumtion i högre grad och med god kvalitet återföras till jordbruksmarken.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Upprätthålla jordbruksmarkens produktionsförmåga	
14. Genomför kompetensutveckling om utveckling av åkerjordens mullhalt och bördighet för primärproducenter inom Greppa Näringen.	2019–2020
15. Påbörja inventering och kartläggning för kunskapshöjning om förutsättningar för vattenhushållning i länets jordbrukslandskap.	2019–2020
16. Genomför kompetensutveckling om vattenhushållning för primärproducenter inom Greppa Näringen.	2019–2020
Förespråka lokala, säkra kretsloppslösningar för avloppshantering.	
17. Lyfta fram lokala kretsloppslösningar som till exempel ”Avlopp i kretslopp” i Hölö.	2019–2020
18. Genomför kompetensutveckling inom Greppa Näringen.	2019–2020

Mål 4: God service till länets livsmedelsföretag och förbättrad samverkan och informationsutbyte mellan myndigheter

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att 2030 erbjuds tydlig och god service till företagen baserad på god samordning och samsyn inom och mellan myndigheter och med andra aktörer. Målet inkluderar hela livsmedelskedjan. Arbetet planeras att börja med fokus på primärproduktion och livsmedelsföretag i direkt anslutning till lantbruk.

För att komma dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Förenkla för den som vill att starta och driva livsmedelsföretag	
19. Samverka med Jordbruksverket och Tillväxtverket om att främja förenkling för livsmedelsföretagande.	2019–2020
20. Sprida information till länets primärproducenter och livsmedelsföretagare om checklistor för tillstånd och myndighetskontakter på verksamt.se.	2019–2020
21. Fortsatt arbete med uppdraget ”Förenkla för företagen”.	2019–2020

REMISS

Mål 5: Ökat kundfokus, förenkling och samsyn kring regler och kontroll för länets primärproduktion och livsmedelsbaserade företag

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att det 2030 finns en utvecklad samsyn kring bemötande, regeltolkningar och möjligheter till förenklingar i systemet bland de myndigheter som utövar kontroll och tillsyn hos primärproducenter och livsmedelsbaserade företag.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Förbättra samsyn och dialog inom tillsyn och kontroll	
22. Utbildning för tjänstemän i bemötande och motiverande samtal.	2019–2020
23. Förbättra interna rutiner hos involverade myndigheter.	2019–2020
24. Kalibrering av bedömningar inom länsstyrelsen och mellan kommuner.	2019–2020
25. Länsstyrelsekontrollanter deltar i relevanta LRF-träffar för erfarenhetsutbyte.	2019–2020
26. Utveckla praxis vid tillsyn.	2019–2020
Möjliggöra erfarenhetsutbyte mellan myndigheter och de gröna näringarnas aktörer	
27. Erbjuda myndigheters tjänstemän praktik på gårdar i andra län.	2019–2020
28. Arbeta för samstämmiga beslut och proportionerliga avgifter inom kontrollen av livsmedelsföretagen i länets kommuner, genom aktiv samverkan i Miljösamverkan Stockholm och andra forum.	2019–2020

Utkast

Mål 6: Livsmedelsbranschens och de gröna näringarnas attraktivitet och tillgången på kompetent arbetskraft ökar

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att 2030 finns det inom hela livsmedelskedjan utrymme och förmåga att välkomna ny arbetskraft. Samhället uppskattar dessa arbeten och kompetensen tas till vara och ges möjlighet att utvecklas.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Stärka kompetensförsörjningen inom de gröna näringarna	
29. Planera regionalt projekt för kompetensförsörjning i primärproduktion och livsmedelsföretag – välgrundad matchning hos Arbetsförmedlingen.	2019
30. Medverka i landsbygdsnätverkets arbete med matchning av arbetskraft inom de gröna näringarna.	2019–2020
31. Fadderverksamhet till nystartare – att förstå kraven från myndigheter och andra aktörer.	2019
32. Presentera goda exempel med nysvenskars lantbruks- och livsmedelsverksamhet i Sverige och tidigare hemländer. Ev. på flera språk.	2019–2020
33. Lyfta landsbygdens och de gröna näringarnas betydelse på kompetensförmedlingsmässan Bazaren.	2020

REMISS

Mål 7: Försörjningsberedskapen ökar i livsmedelskedjans alla led

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att 2030 ökar länets självförsörjning stadigt. Planer för krishantering vid störningar i livsmedelsförsörjningen är framtagna av alla kommuner i samarbete med berörda myndigheter.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Öka medvetenheten hos kommunerna om behovet att planera för livsmedelsförsörjning i sina risk- och sårbarhetsanalyser	
34. Dela rapport från workshop 2018 med kommuner om risk- och sårbarhetsanalyser till kommuner som inte närvarade.	2019
35. Uppföljningsmöte med kommuner efter kurs genomförd 2018 för att stödja det fortsatta arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser.	2019
Undersöka potentialen för primärproduktion i staden	
36. Följa upp omfattningen av stads- och fritidsodlingen i länet.	2019
37. Sprida goda exempel på om stads- och fritidsodling.	2019–2020
Lyfta frågor om livsmedelsberedskap och ansvar hos aktörer i hela livsmedelskedjan	
38. Medarrangör till MatLust seminarium Food Planning i Södertälje.	2019
39. Artikel i Landsbygd i Centrum om livsmedelsberedskap.	2019

REMISS

Konsument och marknad

Handlingsplanen för insatsområdet Konsument och marknad syftar långsiktigt till att aktörerna inom livsmedelskedjan är medvetna om sitt beroende av varandra och hur deras verksamhet påverkar livsmedelsystemet. Hållbarhet i kedjan baserar sig på konsumtion av inhemska produkter, nära kontakter inom livsmedelskedjan, fungerande marknader med ansvarsfullt utbud, professionalitet i alla delar och insiktsfull politik.

Foto: Mostphotos

Mål 1: Utbudet av svenska, regionalt och lokalt producerade råvaror och förädlade produkter ökar

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att det 2030 finns en bas av svenska livsmedel tillgänglig för alla via butiker, restauranger och storkök. De baslivsmedel av exempelvis morötter, ägg, mjölk, mjöl, potatis, rotsaker, fisk, kött och grönsaker som konsumeras i länet är genomgående svenska. Produkternas väg till konsumenten präglas av diversitet och samverkan samt sker ofta med stöd av digitala lösningar.

För att komma dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Verka för exponering och ökad försäljning av länets och Sveriges produkter	
40. I samarbete med handeln verka för att lokala, regionala och svenska varor exponeras i butikerna.	2019–2020
41. Undersöka hur försäljningen av svenska produkter ser ut i dagligvaruhandeln i länet.	2019–2020
42. Sprida goda exempel av olika typer av marknader och direktförsäljning för lokala produkter.	2019–2020
43. Använda Stockholms Fiskauktion som plattform för ökad konsumtion av närfångad fisk, som ett led i utveckling av Stockholms Fiskmarknad.	2019–2020

REMISS

Mål 2: Länets små företag som är verksamma inom livsmedelsnäringen blir fler, växer och är lönsamma

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att det 2030 finns en rik blandning av lönsamma mindre företag inom livsmedelsnäringen spridda över länet. Det innebär även att det finns god samhällsservice och infrastruktur i form av telefoni, it, kollektivtrafik, skola, handel, offentlig och kommersiell service i hela länet. Det finns också tillgång till relevanta företagstjänster för företagare i hela länet.

För att komma dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Stärka och öka antalet företag	
44. Erbjuda utbildning för lantbrukare och mindre livsmedelsföretag i affärsmannaskap.	2019
45. Bevaka och påverka kommande perioder av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP/CAP) inkl. landsbygdsprogrammet.	Löpande
Verka för ett bra företagsklimat och grundläggande infrastruktur på landsbygden	
46. Samverka regionalt för att på landsbygden tillgodose tillgång på till exempel bredband, transporter och service.	2019–2020

REMISS

Mål 3: Konsumtionen av svenska, regionalt och lokalt producerade livsmedel inom den offentliga sektorn ökar

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att det 2030 råder konsensus på politisk nivå inom den offentliga sektorn att upphandla svensk mat. Intresse och möjlighet finns för detta hos både kommuner och landsting. Tjänstemännen har god kunskap i att formulera förfrågningsunderlag till upphandlingar som möter de politiska målen samtidigt som producenter och säljare har god kompetens att lämna in anbud på dessa.

För att komma dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Underlätta upphandling av svenska livsmedels råvaror och produkter	
47. Uppföljande aktiviteter av den genomförda branschdialogen om livsmedelsupphandling för upphandlare, kostansvariga, grossister, producenter och politiker som hölls 2018, till exempel seminarium med Mattanken och insatser för att stärka producenters förutsättningar att möta upphandlingskraven.	2019–2020
48. Bidra till att sprida kommuners erfarenheter av offentlig upphandling av lokala och svenska livsmedel.	2019–2020

REMISS

Mål 4: Medvetenhet om de mervärden svensk, regional och lokal livsmedelsproduktion ger ökar hos länets konsumenter och livsmedelsaktörer

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att 2030 har länets livsmedelsaktörer, inklusive konsumenterna, god förståelse för betydelsen av svensk och regional livsmedelsproduktion. Mervärden lyfts fram av handeln, av kockar och grossister och för kunderna är matens ursprung en självklar del att välja sina inköp utifrån. Handeln, grossister och producenter är väl införstådda i att de ingår i samma livsmedelskedja och är beroende av varandras lönsamhet och välmående.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Sprida kunskap om mervärden av svensk, regional och lokal livsmedelsproduktion	
49. Ta fram material om mervärden och ekosystemtjänster, bland annat. till lanseringen av livsmedelsstrategin.	2019
50. Ta fram gemensam information på länsnivå till konsumenter om hållbar konsumtion och matens påverkan.	2019–2020
Öka den mediala närvaron och informationsspridning om länets landsbygd, lantbruk och livsmedelsproduktion	
51. Skriva pressreleaser och informera i olika kanaler om livsmedelsstrategins aktiviteter.	2019–2020

REMISS

Mål 5: Upplevelser kring mat och dryck i länet är en integrerad del av besöksnäringen och bidrar till utvecklingen på länets landsbygd

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att det 2030 i hela länet finns gott om lättillgängliga upplevelser kopplade till livsmedel och måltider för besökare och turister. Företagen är lönsamma med god kompetens och bra nätverk. Ofta finns även fler aktiviteter att tillgå vid samma besök, det vill säga utvecklade destinationer med bas på länets landsbygd. Företagarna är medvetna om den betydelse deras kunders upplevelse av svensk mat har för den svenska livsmedelsexporten.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Se destinationen som en helhet där mat är en bärande faktor för upplevelsen	
52. Arbeta med gemensam marknadsföring för hela länets besöksnäring.	2020
53. Bidra till utveckling av turismpaket kopplade till lokal mat.	2020
54. Undersöka möjligheterna att ta fram digital karta över länets matupplevelser och platser att besöka.	2020
Främja företagande och samverkan i länet mellan företag inom natur- och kultur- och måltidsturism	
55. Delta i den nationella livsmedelsstrategins planerade nätverk om regional matkultur.	2019–2020
56. Erbjuda anpassad kompetensutveckling för åtgärden, till exempel som inom insatsen ”Smakrik och blomstrande besöksnäring till aktörer inom besöksnäringen”.	2019–2020
57. Informera om besöksmål med matupplevelser på länsstyrelsens hemsida under Besök och Upptäck.	2019–2020
Öka kunskapen hos restauranger och deras leverantörer om betydelsen av svenska råvaror	
58. Utveckla informationsmaterial att sprida till berörda målgrupper.	2019

Kunskap och innovation

Handlingsplanen för insatsområde Kunskap och innovation handlar om en långsiktig förbättring av alla delar i livsmedelsförsörjningen för en hållbar utveckling. Insatsområdet inrymmer utveckling av ett system som baserar sig på primärproduktionens förutsättningar och villkor, sociala förutsättningar och förmågor, tekniska landvinningar för förenklingar och ökad funktionalitet samt ekonomiska smörjmedel och lösningar.

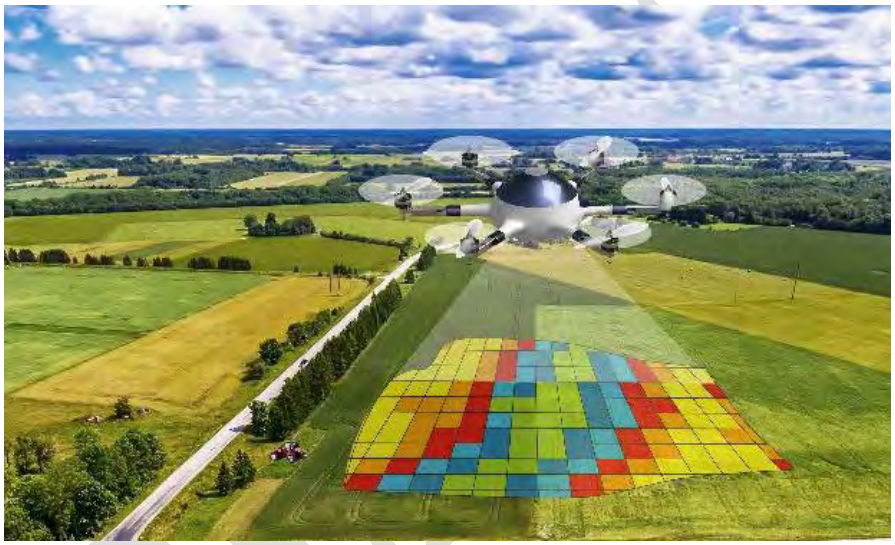

Foto: Per Frankelius

Mål 1: Aktörerna i livsmedelskedjan är integrerade i innovationssystem och bidrar till innovation och förnyelse genom utveckling av nya produkter, processer, metoder och upplevelser

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att det 2030 finns utvecklade innovationssystem där nätverk av aktörer i livsmedelssystemet samverkar med hjälp av plattformar, mötesplatser och projekt. I innovationssystemen ingår ett förhållningssätt som utgår från att samarbete och samspel leder till hållbar utveckling, innovationer och mervärden för företagen och samhället.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Tillgängliggöra ny kunskap och främja innovation och utveckling för aktörer inom livsmedelsområdet	
59. Undersöka möjligheterna till ett regionalt center med syfte att stärka regional och lokal livsmedelsproduktion och svensk konsumtion i länet, genom samverkan och delande av kompetens.	2019
60. Genomföra projekt om användandet av underutnyttjade arter som livsmedel.	2019–2020
Förbättra samverkan vad gäller utvecklingsprojekt och dess finansiering	
61. Samverka med andra fonder, till exempel social- och regionalfonden, där aktörer i livsmedelskedjan hittills har hamnat utanför.	2019–2020
Lyfta möjligheterna för clean-, ag-, och foodtech att bidra till hållbar livsmedelsproduktion och hållbara företag i livsmedelskedjan	
62. Uppföljning av genomförd kartläggning av foodtech-företag och vad de gör.	2019
63. Arrangera kunskapshöjande seminarium.	2019–2020

Mål 2: Mötesplatser för samverkan mellan företag och aktörer inom livsmedelssektorn finns i länet

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att det i länet år 2030 finns självgående plattformar där aktörer i livsmedelskedjor möts, från producent till konsument och även politiker. Därifrån sker sektorsöverskridande samverkan som gynnar både mindre och/eller lokala produkter liksom mer storskaliga, nationella flöden.

För att komma dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Främja erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling inom livsmedelskedjan	
64. Underlätta spridning av erfarenheter från pågående insatser till hela länet som till exempel MatLust-projektet.	2019
Skapa mötesplatser och plattformar för aktörsamverkan	
65. När det är lämpligt stötta utveckling på bygdenivå som rör livsmedelsförsörjning.	2019–2020
66. Skapa och erbjuda lokala mötesplatser där alla aktörer livsmedelskedjan kan mötas, till exempel för att stödja ökad offentlig upphandling av svenska, regionala och lokala livsmedel.	2019–2020
67. Underlätta för livsmedelshandeln och restaurangbranschen att känna till och samarbeta med lokala producenter och livsmedelsföretag	2019

Mål 3: Medvetenheten om livsmedelskonsumtionens påverkan på miljö, klimat och folkhälsa ökar hos länets invånare

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att 2030 är länets invånare medvetna om att livsmedels-konsumtion kan bidra till att stärka miljö, klimat och hälsa men också bidra till problem för de samma. Befolkningen är också införstådd med att allas konsumtionsval och beteende utgör en betydande del i möjligheterna att nå en hållbar livsmedelsförsörjning.

För att komma dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Alla berörda aktörer lyfter livsmedelsfrågorna när det är lämpligt	
68. Livsmedelsstrategins aktörer medverkar på utvalda evenemang och pratar om livsmedelsförsörjning och livsmedelsstrategin, till exempel Smaka på Stockholm, Matologi, Brunnby lantbrukar-dagar, Bergas öppna besöksdagar och liknande.	2019–2020
69. Ta fram gemensam information på länsnivå till konsumenter om matens påverkan på miljö och klimat.	2019–2020

REMISS

Mål 4: Kompetensutvecklingsåtgärder bidrar till hållbarhet, innovationer, investeringar och ökad livsmedelsproduktion

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att 2030 bedriver länets myndigheter kompetensutvecklings-åtgärder vars innehåll är behovsstyrda samtidigt som åtgärder och aktiviteter bidrar till måluppfyllelse för landsbygdspolitiken och är smidiga att administrera. Ett gott samarbete mellan finansiärer, genomförare och deltagare finns. Kompetensutvecklingsaktiviteter är anpassade till rådande situation (aktörer, deltagare, plats, innehåll, syfte m.m.), målgrupp och för att underlätta lärande. Det gäller i allt från rena informationsbroschyrer till större aktörssamverkansprocesser.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	**Genomförande**
Erbjuda kompetensutveckling som ytterligare bidrar till utveckling i livsmedelskedjan	
70. Samarbeta med länets kommuner och företagare för att se behov och nå ut till fler företag.	2019–2020
71. Lämna inspel till nästa landsbygdsprogram för mer behovsinriktad kompetensutveckling.	2019–2019
72. Tillgängliggöra ny kunskap för företagare.	2019–2020
73. Verka för att forskning genomförs som bidrar till livsmedelsstrategins mål.	2019–2020
74. Erbjuda kompetensutveckling om gröna näringar till Almi, Vinnova, Arbetsförmedlingen, Coompanion och andra rådgivare och finansiärer.	2019–2020
75. Kompetensutveckling kring potentialen av mer och ny inhemsk odling av proteingrödor.	2019–2020

Mål 5: Hela livsmedelssystemet präglas av miljö- och klimatmässig resurseffektivitet och multifunktionalitet

Den framtidsbild av målet som ligger till grund för föreslagna åtgärder och aktiviteter är att fram till 2030 förbättras miljö- och klimatsituationen i god takt genom god förvaltning av resurser inom livsmedelsproduktionen och fortsätter sedan att göra så. Resursplanering finns genom hela systemet så att material och energi tas väl tillvara. Både primärproduktionen och övriga delar av livsmedelssystemet planeras och designas efter att delarna ska stärka varandra och på så sätt bli mer livskraftigt och robust. Produkt- och metodutveckling leder till bättre nyttjande av resurserna.

För att påbörja vägen dit har nedanstående åtgärder och aktiviteter prioriterats i handlingsplanen:

Åtgärder med tillhörande aktiviteter	Genomförande
Bidra med regional och lokal kunskap till nationella och regionala regelverk och processer	
76. Delta när den nationella livsmedelsstrategin behöver regional förankring, till exempel om utveckling av växtförädling av regionala sorter, hållbart växtskydd, ökad produktion, helhets-rådgivning eller liknande.	2019–2020
77. Samverka och samordna genomförandet av länets livsmedelsstrategi med andra pågående arbeten och processer i länet, till exempel friluftsstrategin, landsbygds- och skärgårdsstrategin, klimat- och energistrategin och handlingsplanen för grön infrastruktur.	2019–2020
Underlätta för livsmedelsföretagen att bli miljö- och klimatmässigt bättre	
78. Anpassa arbete med rådgivning och kompetensutveckling inom Greppa Näringen till målen i livsmedelsstrategin.	2019–2020
79. Informera om Klimatklivet vid sökta projekt- och företagsstöd inom Landsbygdsprogrammet.	2019–2020
Minska svinnet i hela livsmedelskedjan	
80. Bjuda in till samtal och workshop för att initiera en process om åtgärder för att minska svinnet.	2019–2020

Fortsättning och uppföljning

Arbetet med livsmedelsstrategins genomförande planeras fortgå i Länsstyrelsens regi i samarbete med styrgruppen och ett eventuellt livmedelsråd. Handlingsplanerna är tvååriga men åtgärder och aktiviteterna kan sträcka sig längre i tiden. Ytterligare åtgärdsområden och aktiviteter kommer löpande att utvecklas. Uppföljningar av målens lägessituation planeras för att med fyraårsintervaller bedöma vad som ska prioriteras i det arbetet fram till 2030.

REMISS

Relaterade dokument

- Stockholms läns livsmedelsstrategi. Rapport 2019:xx. Länsstyrelsen.
- Underlag till Stockholms läns livsmedelsstrategi Nulägesanalys. Rapport 2018:19. Länsstyrelsen Stockholm
- Underlag till Stockholms läns livsmedelsstrategi Statistisk genomlysning. Rapport 2018:20. Länsstyrelsen Stockholm
- Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen. Rapport 2018:2. Stockholms läns landsting.
- En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Kortversion av regeringens proposition 2016/17:104
- Handlingsplan Agenda 2030–2018 - 2020. Fi 2018:3. Regeringskansliet.

REMISS

Goda exempel

Kommentar:

De goda exempel som följer ska vi jobba vidare med. De kommer läggas in som avbrytande uppslag på lämpliga ställen i handlingsplanen.

REMISS

Södertäljemodellen – Enskilda avlopp i kretslopp

”Det känns fantastiskt att driva en sådan här anläggning och känna att man gör nytta. Att man får tillbaka näringen till jordbruket och inte smutsar ner våra sjöar i den omfattning som vi har gjort tidigare.” säger Jan-Christer Carlsson och berättar om den avloppsanläggning som finns på hans gård.

Södertäljemodellen är ett exempel på hur kretsloppet av näringsämnen mellan hushållens toaletter och åkermarken kan slutas. Modellen går ut på att toalettvatten från snålspolande toaletter samlas in för att behandlas och användas som gödsel. Grundtanken är att minska påfrestningarna på miljön, minska smittriskerna och samtidigt bidra till ett mer hållbart jordbruk.

Jan-Christer Carlsson är lantbrukare på Nackunga gård som ligger i Hölö, Södertälje kommun. För ungefär tio år sedan reagerade han och andra lantbrukare i kommunen på att deras verksamheter ofta fick skulden för övergödningen i Östersjön. Under samma tid hade LRF Mälardalen och miljökontoret på Södertälje kommun börjat samarbeta för att närma sig en lösning på miljöproblemen kopplade till kommunens avlopp. Planen var att bygga en kretsloppsanläggning inom projektet Avlopp i kretslopp. Eftersom miljökontoret är tillsynsorganisation kunde inte de bygga anläggningen. Efter långa diskussioner flyttades projektet till Telge nät, som också fick uppgiften att påbörja byggnationen. Vad som saknades var en engagerad bonde som hade nytta av gödseln. År 2011 kom de i kontakt med Jan-Christer, som ville visa att bönder kunde bidra i miljöarbetet. Projektet resulterade i att en kretsloppsanläggning byggdes på Nackunga gård. I projektet var även Sveriges Lantbruksuniversitet delaktiga som forskarstöd och i teknikutveckling för att få fram säker rening av toalettavfallet.

Idag går anläggningen på full kapacitet och tar emot toalettvatten från motsvarande 600 hushåll. Toalettvatten hålls skiljt från bad, disk och tvättvatten och samlas upp i en sluten tank. När den är full hämtar en tankbil innehållet och transporterar det till Nackunga gård. Där genomgår det en komposteringsprocess som minskar eventuella smittämnen med 40 procent. Därefter tillsätts 0,5 procent urea (160 kg per reaktor) och efter totalt 14 dagar är materialet hygieniserat och kan användas som gödsel på åkrarna.

Gödseln är certifierat enligt SPCR 178 och får användas på spannmålsodling. SPCR 178 är en ny strikt certifiering för gödsel från små avlopp och utförs av Sveriges Tekniska Forskningsinstitut. I dagsläget är bara två anläggningar i hela landet certifierade. En årsproduktion av gödsel från behandlings-anläggningen räcker till 40–45 hektar åker.

För Jan-Christer finns två viktiga drivkrafter bakom kretsloppsanläggningen. Den ena är att bidra till en bättre miljö med minskad övergödning. Den andra är att ta tillvara på resursen av näringsämnen som finns i gödningen och skapa ett hållbart kretslopp. Istället för att importera fosfor och andra näringsämnen, kan den näring som finns i människans toalettavlopp,

användas och återföras till åkerjorden. Dessutom bidrar gödningsmedlet till förbättrad mullhalt i jorden.

En förutsättning för fler lyckade projekt är fungerande samverkan mellan kommuner, intresserade lantbrukare och villaägare. Jan-Christer menar att LRF och Länsstyrelserna kan spela en viktig roll i att sprida inspiration och information. Finansiering är också viktigt att lösa. I Hölö har investeringen gjorts av Telge Nät, Länsstyrelsen Stockholm och Nordiska investeringsbanken. Under senare år har behandlingstekniken utvecklats och effektiviserats kraftigt. Både investeringskostnader och driftskostnader är betydligt lägre idag än när anläggningen i Hölö byggdes.

Nackunga gård

Ägs av: Jan-Christer och Jaana Carlsson

Verksamhet: 70 mjölkande kor samt kvighotell

Odlar: Vall, fodermajs, höstraps, höstvete, korn och havre

Areal: Totalt 350 hektar. Äger 140 hektar åker och 82 hektar skog. Resten arrenderas.

Projekt Avlopp i Kretslopp

Samarbetspartners: Telge nät, LRF Mälardalen, SLU Uppsala

Finansiering: Telge nät, Länsstyrelsen, Nordiska investeringsbanken

För mer information:
Youtube: Kretsloppsanläggning för toalettvatten (https://www.youtube.com/watch?v=5N3gx2Z6Xe4&t=6s)

Anna Calo, projektledare Avlopp i Kretslopp 2010–2012

Mejladress: xxx

Jan-Christer framför spridare och slutlager. Foto: Länsstyrelsen

Jan-Christer och Gösta Andersson (LRF) framför gödselbrunnen. Invigning av våtkomposten i Hölö.

Eko-odlarna i Telje skapar mervärden med outnyttjad mark och arbetskraft

Intill pendeltågspåret i Gärtuna, nära Östertälje Station, har ett odlingslandskap vuxit fram. Där det tidigare mest fanns kvickrot och annat ogräs, odlar Eko-Odlarna i Telje en mängd olika grönsaker både på friland och i växthus. Squash, spenat, tomat, potatis och pumpa är bara några exempel. Vid odlingarna möts människor från olika kulturer och förutom att grönsakerna säljs direkt till konsument, levereras de till lokala skolor och äldreboenden.

Eko-Odlarna är ett socialt företag som utöver att odla och sälja grönsaker även erbjuder arbetsintegrering och rehabilitering. Initiativet kom år 2012 från Adim Mizban, som då arbetade inom Södertälje kommun med arbetshandledning. Han är agronom med erfarenhet av grönsaksodling i både Irak och Sverige.

Adim såg ett stort behov av att hitta lösningar för att integrera nyanlända. Samtidigt pågick ett projekt för att hitta nya vägar till arbete för långtidsarbetslösa och sjukskrivna, och ett för att främja närodlad och ekologisk mat i kommunen. Utifrån det kom idén att i ett nytt projekt korta vägen från försörjningsstöd till egen försörjning. Genom att utbilda deltagarna i ekologisk grönsaksodling skulle förutsättningar ges att kunna fortsätta med odling i egen verksamhet.

Några av dem som deltog i projektet bildade år 2015 den ekonomiska föreningen *Eko-Odlarna i Telje*. Den består idag av sju medlemmar som kommer från Irak, Turkiet och Sverige. De håller utbildningar inom odling på vinterhalvåret och under vår och sommar odlar de grönsaker tillsammans med kursdeltagarna. För att det ska passa med antalet handledare och bli en lämplig gruppstorlek, tar Eko-Odlarna emot sammanlagt maximalt 20 personer per kursomgång.

Det började alltså med nyanlända som ett integrationsprojekt. Senare tillkom även sjukskrivna med rehabiliteringsbehov. Av de senare har nästan alla varit svenskar. Flera av tidiga deltagare är nu handledare till andra som befinner sig i samma situation. Det är enligt Adim en väldigt bra social mix där deltagare med utländsk bakgrund får tillfälle att i vardagen förbättra sina språkkunskaper i svenska.

I dagsläget kommer 20 procent av intäkterna från försäljning av egenodlade grönsaker och 40 procent vardera från arbetsintegrering och rehabilitering. De senare finansieras av Arbetsförmedlingen och Södertälje kommun. Målsättningen är att grönsaksförsäljningen ska stå för 50 procent av intäkterna.

Samarbetet med kommunen har enligt Adim varit avgörande för att skapa en stabil verksamhet. Han ser en möjlighet för varje kommun att stimulera och

stödja liknande initiativ genom rådgivning om odling och företagande. En kartläggning av den stadsnära marken, för att se om det finns fler ytor som kan användas för odling, skulle också underlätta. Just att få tillgång till mark har varit en av utmaningarna.

”Mycket mark som finns i Södertälje, Stockholm och Sverige är outnyttjad, men man kan förvandla den till lokala paradis!” säger Adim.

Att ge möjlighet för fler att odla lokalt är dessutom en bra investering för att säkra tillgången på grönsaker och frukt i Sverige.

Eko-odlarna i Telje fick tillgång till marken i Gärtuna vinter 2015. Foto: Adim Mizban

Första våren 2015. Foto: Adim Mizban Vårsådd. Foto: Adim Mizban

Adim Mizban med nyskördade grönsaker. Foto: Janne Naess

https://www.lt.se/artikel/sodertalje/sodertaljeforetag-fick-eko-pris-mojligt-for-bade-manniskor-och-natur-att-vaxa-pa-ett-hallbart-satt

REMISS

Från hage till mage och minskat matsvinn

Varför säljer en mataffär produkter från lokala bönder, anordnar bussresor till sina leverantörer, och arbetar aktivt för att minska butikens matsvinn? Producenterna behövs för bygden och för landskapet, men också för att de gör riktigt bra produkter, säger Tommy Larsson på ICA Flygfyren. Och matsvinnet är både resursmässigt och företagsekonomiskt helt fel.

Arrangemanget som kallas *Från hage till mage* startades i samband med ICA-koncernens hundraårsjubileum 2017, och initiativet kom från en av de anställda. Som ett sätt att öka konsumenternas förståelse för matproduktion och förmedla mervärdet i lokala produkter anordnar butiken två turer per år till lokala matproducenter. Kunderna är nyfikna på hur maten produceras och personalen behöver utbildas för att kunna vara bra ambassadörer för produkterna.

En av de tidigare resorna började med besök hos Väddö Gårdsmejeri, ett KRAV-certifierad mejeri som gör ost och glass. Bussen gick vidare till Senneby Trädgård som odlar KRAV-grönsaker och avslutades hos Roslagskött som har grisuppfödning.

I affären lyfts de lokala producenterna fram genom fördelaktiga hyllplaceringar, i reklamfilmer och på sociala medier. Producenterna bjuds även in till butiken för att demonstrera sina matvaror. På dessa vis kan bönderna lättare nå ut med information om sina produkter och hur de framställs, direkt till konsument. Att ta in varor från många mindre leverantörer innebär extra administration, men kunderna uppskattar matvaror med lokal anknytning och bygdens småföretagare får tillgång till stabila försäljningskanaler.

Bakom alla livsmedel finns massvis med arbete och att slänga eller sälja för underpris är slöseri med resurser, poängterar Tommy Larsson. I butiksköket finns möjlighet att förädla maten till nya produkter och på så vis ge maten en andra chans. Gårdagens butiksbakade bröd som inte gått åt, kan blandas i degen till butikens egna specialbröd och köttfärs som närmar sig sista förbrukningsdag kan förädlas i dagens rätt. Utförsäljning av matvaror som närmar sig utgångsdatum underlättas av att vara en stor ICA-butik med hög omsättning och många kunder som passerar dagligen.

Tommy menar dock att den långsiktiga lösningen inte är att rea ut mat. Butikerna behöver ta sitt ansvar i livsmedelskedjan och se över vilka produkter som ofta ger matsvinn och hur det kan minska. Grundprincipen är densamma oavsett butikens storlek och omsättning: det gäller att beställa rätt produkter och mängder och att hitta knep för att ta hand om varor med kort datum. Tommy tipsar andra butiker att hellre ta emot flera små leveranser än ett fåtal stora för att undvika felbedömningar och brist i hyllorna. Om svinnet kan minskas får det även positiv effekt på lönsamheten.

Såväl våra ägare som kunder brinner för dessa frågor, och som stor aktör är det särskilt viktigt att ta ansvar, säger Tommy.

ICA Kvantum Flygfyren

Ägare: Claes-Göran Sylvén, som även är ordförande för ICA-gruppen. Magnus Aronsson är VD.

Anställda: Cirka 200.

För vidare information: tommy.larsson@kvantum.ica.se

Lokala leverantörer:

Roslagsägg, Väddö Gårdsmejeri, Fogdö lax, Senneby Trädgård, Musko Rökeri, Roslagskött, Anjous Potatis & Grönsaker, Billinge Gårdsmjölk, Rotängens lantbruk, Roslagsfisk, Västergården Bryggeri, Jesses Såser, Lövsta Kött, Roslagsmjölk, Roslagens Musteri.

Foto: Ica Kvantum Flygfyren

Foto: Maria Folkesson, Ica Kvantum Flygfyren

Foto: Maria Folkesson, Ica Kvantum Flygfyren

Foto: Maria Folkesson, Ica Kvantum Flygfyren

Smakriket Säby – Besöksnäring, mathantverk och lantbruk i samverkan

På Ingarö i Stockholms skärgård ligger *Smakriket Säby*. Där har fem grannföretag gått samman och erbjuder besökare på plats förädlade livsmedel, framställda av råvaror som till stor del kommer från området runt Säby.

– Mat och dryck använder alla i sin vardag, men hur blir den till? Malin Skjernov på Värmdö Musteri berättar att det finns ett stort intresse för detta, men att kunskapen gått förlorad under senare generationer. Hon tror att det är den största anledningen till att människor i alla åldrar vill komma till Smakriket Säby. Besökarna har mängder av frågor när de kommer: Hur gör man äppelmust och vilka äppelsorter finns? Vad betyder pastörisering? Hur ser rapsblomman ut och varför skiljer sig smaken mellan olika rapssorter?

Inom samma område kan besökare smaka på kallpressad rapsolja, lära sig om hur man mustar äpplen och gör sylt, provsmaka öl och plocka potatis direkt från åkern. Vill man förlänga vistelsen går det att övernatta på Säby Säteri, som även serverar platsens smaker i sin restaurang.

Företagen i Smakriket Säby samarbetar dels rent praktiskt med allt från leveranser till att sälja varandras produkter på marknader, och genom att prata med och inspirera varandra. Att samverka bidrar till att arbetet blir effektivare och roligare.

”Som liten mathantverkare ska man kunna allt: göra snygga och goda saker, marknadsföring, ekonomi, hållbarhet och så vidare. Det är svårt och kostsamt att hinna med och vara expert på allt, men då har vi stor nytta av varandra” säger Malin.

Idén om att börja samarbeta växte fram naturligt eftersom de alla var mathantverkare. Sedan 2013 samverkar de under namnet Smakriket Säby. Företagen har olika förutsättningar och vill satsa på olika saker, men grunden är att finnas på samma plats och stötta varandra. Malin berättar att när det går det bra för alla och alla är lönsamma är det inget problem, och när någon blir sjuk eller om exempelvis skörden är dålig kan de stötta varandra och hjälpas åt att komma vidare. Det är värdefullt. Genom att samlas kring de gemensamma nämnarna fungerar samarbetet också bra. Trots att vi är olika företag, är det en gemensam arbetsplats och därför är det jätteviktigt att trivas ihop, avslutar hon.

Om tio år tror Malin att det kommer finnas fler mathantverkare i Smakriket Säby: men det är säkert några som kommit och gått också. För det är en tuff bransch, och då blir det så. Om fler företag ska ingå i samarbetet är det viktigt att de delar tankarna kring att använda svenskt så långt det går och jobba med de bästa råvarorna – det vill säga ett mathantverk med väldigt hög kvalitet.

Vilka ingår i Smakriket Säby?

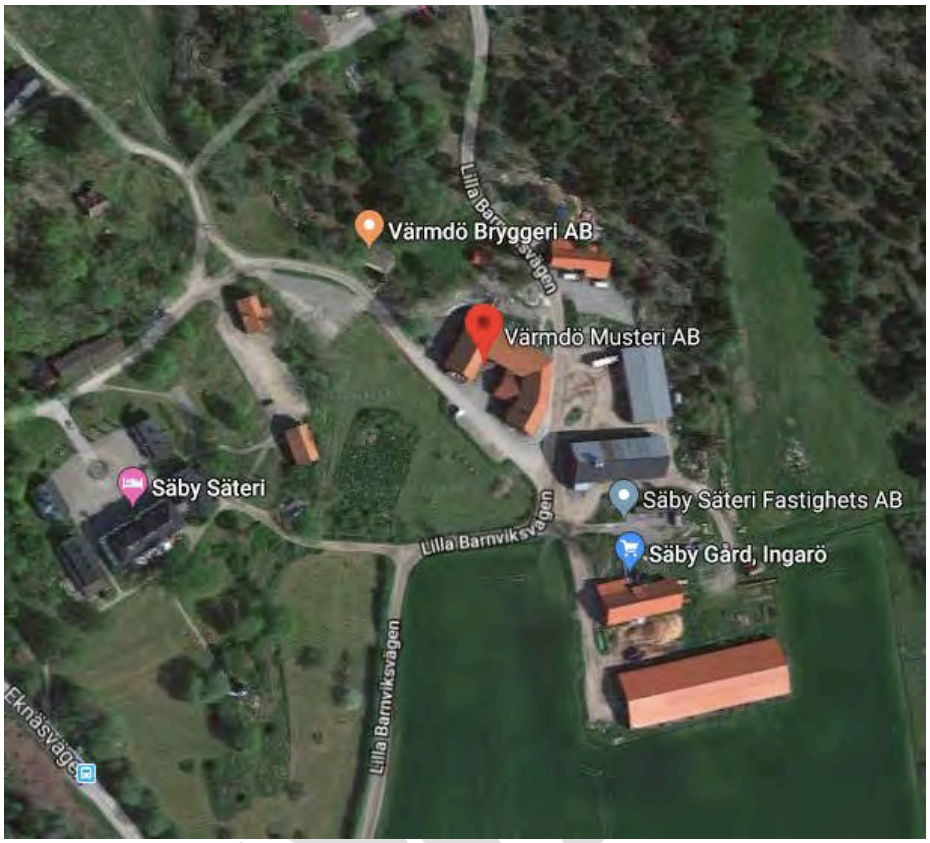
Säby gård – drivs av Åsa Levén och Mikael Windahl. Mikael är tredje generationens bonde på gården och odlar spannmål, potatis och raps på sammanlagt 320 hektar. Spannmålen blir till både brödsäd och djurfoder. I samband med potatisskörden erbjuds självplock då kunderna får plocka nyskördad potatis direkt från åkern. Sedan 2012 förädlar Åsa rapsen till kallpressad rapsolja i gårdens egna presseri.

Värmdö Musteri – drivs av Malin och Nikolaj Skjernov. Musteriet startade som ett hobbyprojekt år 2009 där tanken var att andra kunde komma och musta sina äpplen. Intresset var stort och redan nästa år flyttade de till större lokaler i Säby. Sedan 2011 har de etablerat en egen äppelodling med 3000 träd. Åtta personer arbetar heltid med mustning, men även syltning och saftning av svenska bär.

Värmdö Bränneri – drivs av Malin och Nikolaj Skjernov. Bränneriet startades 2012 eftersom paret ville utöka förädlingen av äpplen. Här tillverkas cider, snaps och Pomme de Vie. Cidern görs på råmust och jäses på traditionellt vis, utan tillsatser som socker, jäst eller sulfiter. Pomme de Vie tillverkas genom att bränna cidern till sprit som sedan lagras på ekfat i tre till fem år.

Värmdö Bryggeri – drivs av Stefan Slätt. Bryggeriet grundades 2013 av Stefan Slätt och Joakim Tillman. I sortimentet finns alkoholfri lager, lättöl, folköl, och olika typer av starköl.

Säby Säteri – ägs av Kjell Nilsson. Säby Säteri har hotell- och konferens-verksamhet med närhet till levande jordbruk, ängar, skog och havsvikar. I restaurangen serveras mat som ofta består av lokala råvaror.

Bildtext till karta. Värmdö Musteri ligger vägg i vägg med Värmdö Bränneri och Värmdö Bryggeri. Tvärs över vägen ligger Säby Gård med sitt rapspresseri. Hundra meter bort ligger Säby Säteri.

REMISS

Landskapsmodellen – En hållbar diet formar ett hållbart landskap

”Landskapsmodellen handlar om att förstå att det vi äter och lägger på tallriken formar ett helt landskap.” Det säger Elin Rydström på Lovö Prästgård.

För några år sedan höll Elin en kurs på gården tillsammans med en dietist. Hon kom då på idén om landskapsmodellen som ett alternativ till tallriksmodellen. Tallriksmodellen används ofta för att pedagogiskt visa vilka proportioner av kolhydrater, proteiner och fibrer/mineraler som utgör basen för en hälsosam kost. Landskapsmodellen handlar om att visa på kopplingen mellan en hälsosam kost och ett välmående landskap, och därmed öka förståelsen för att det vi lägger på tallriken formar ett helt landskap. Har man en ensidig kost blir landskapet enformigt, men äter vi varierat så formar vi landskapet därefter.

Lovö Prästgård ligger i Lovö naturreservat på Lovön i Mälaren, knappt 1,5 mil från Stockholm central. Det är ett ekologiskt blandjordbruk som brukas av Elin Rydström med familj. Elins föräldrar flyttade till gården 1985 som arrendebönder men sedan två år tillbaka ägs gården av Elin och hennes man Karel.

På gården finns 35 mjölkkor, 25 tackor och 40 höns. Huvuddelen av mjölken levereras till Arla. En mindre mängd säljs till ett gårdsmejeri på Lidingö, i den egna gårdsbutiken och till Elins bror som är kock. Det mesta som odlas används som foder till djuren men det blir också brödsäd och grönsaker till gårdsbutiken och till restauranger. Köttet säljs direkt till konsument i form av köttlådor. Elin förklarar att ”Vi utvecklar och tar det vi har här på gården, och försöker förvalta det på bästa sätt.”

Att vara ett storstadsnära lantbruk möjliggör en relativt stor besöksverksamhet. Sedan tjugo år tillbaka kommer elever från skolor runtom Stockholm till gården för att lära sig om hur mat blir till. Eftersom det är ett Arla-samarbete är det särskilt fokus på mjölken. Förutom skolklasser välkomnas också politiker och företag som vill lära sig mer om matproduktion. Även bönder från andra länder kommer på besök.

Hur ser då en hållbar diet från ett hållbart landskap ut? Det beror på platsens förutsättningar, men Elin lyfter fram stora möjligheter att äta en väl sammansatt kost från Mälardalens landskap. Bara på Lovön kan skogen, betet, åkrarna och vattnet erbjuda allt från vilt, bär, svamp, mjölk och kött från naturbetesdjur, spannmål, grönsaker och fisk. Även människors psykiska hälsa kan påverkas positivt av ett landskap som på detta sätt har ett varierat utbud av livsmedel.

Lovö Prästgård är ett tydligt exempel på vilka betydelser lantbruk nära staden kan ha och Elin lyfter fram konsumtionens påverkan på lantbrukets inriktning.

En av möjligheterna med att vara stadsnära är närheten till människor. Gården fungerar som en kontaktyta mellan stad och landsbygd där besökare kan lära om hur mat blir till. Foto: Kristina Hansén

Lovö Prästgård, Drottningholm

Ägare: Elin Rydström och Karel Leesment

Areal: Äger 140 hektar, varav 80 är skog, runt 50 åker, 10 bete. Sköter ytterligare 20–30 hektar betesmark.

Produktionsinriktning: Mjölk, kött, spannmål, grönsaker

Övrig verksamhet: Besöksnäring, gårdsbutik, direktförsäljning.

Ligger i Lovö naturreservat

Grönsaker och kor i ett varierat landskap. Foto: Elin Rydström

Frilandsodling, bovete, halmbalar, bete och skog. Foto: Elin Rydström

Exempel på Stockholms läns behov och produktion av livsmedel

Om 2,3 miljoner stockholmare...	... varje dag äter/dricker...	... motsvarar det produktionen från...	I länet finns...	Kommentar
	1 äpple	4 750 ha äppelodling	9 ha äppelodling	Ett svenskt Ingrid Marie äpple om dagen motsvarar 839 500 000 äpplen per år. Det är skörden från 4 750 hektar äppelodling ett bra äppelår. I länet fanns år 2018 cirka 9 hektar kommersiell äppelodling. År 2017 fanns drygt 1 500 ha kommersiell äppelodling totalt i Sverige.
	1 glas mjölk	18 865 mjölkkor	2 900 mjölkkor	1 stort glas (2 dl) mjölk om dagen (svenskens medelkonsumtion) som motsvarar 167 900 000 liter mjölk per år. Det är den mjölk 18 865 kor i genomsnitt producerar per år. I länet fanns år 2018 knappt 2 900 kor. Dessutom behövs mjölk till övriga mejeriprodukter, exempelvis ost, fil och glass.
	1 skiva bröd	9 400 ha spannmålsodling	30 000 ha spannmålsodling	1 skiva mjukt bröd (45 g) per dag förbrukar 38 000 000 kg mjöl per år. Ett normalt väderår motsvarar det skörden från cirka 9 400 hektar odling av spannmål. I länet odlades år 2018 spannmål på nästan 30 000 hektar. Dessutom behövs det spannmål till öl, pasta, bakverk, gröt, hårt bröd, djurfoder m.m.

”

Länsstyrelsen arbetar för att Stockholmsregionen ska vara attraktiv att leva, studera, arbeta och utveckla företag i.

Mer information kan du få av
Länsstyrelsens enhet för landsbygdsutveckling
Tfn: 010-223 10 00

Rapporten hittar du på vår webbplats
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Januari 2019

Länsstyrelsen
Stockholm

Stockholms läns livsmedelsstrategi

REMISSVERSION

För mer information kontakta
Länsstyrelsens enhet för landsbygdsutveckling
Tfn: 010-223 10 00

Foto omslag: Mostphotos

Utgivningsår: 2019
ISBN: 978-91-7281-876-7

Du hittar rapporten på vår webbplats www.lansstyrelsen.se/stockholm

Förord

REMISS

Innehåll

Förord **3**

Stockholms läns livsmedelsstrategi **5**

Varför en livsmedelsstrategi för Stockholms län? **6**
Nuläge 2018 ..... **6**
Övergripande mål med insatser **10**
Regler och villkor 11
Konsument och marknad 11
Kunskap och innovation 12
Strategins bidrag till Agenda 2030 och mål för hållbar utveckling och miljö **13**
Förändringsprocessen **14**
Uppföljning **14**
Organisation **14**
Styrgrupp 14
Projektledning och projektgrupp 15
Beredningsgrupp 15
Framtagande **15**
Relaterade dokument **15**

REMISS

Stockholms läns livsmedelsstrategi

Syfte

Att gemensamt underlätta arbetet för ett stärkt och hållbart livsmedelssystem.

Vision

Vår vision är ett samhälle där den svenska livsmedlen har sin naturliga plats.

Övergripande mål

Det övergripande målet för Stockholms läns livsmedelsstrategi är ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem. I det ingår att:

- länets livsmedels- och primärproduktion ökar, samtidigt som sårbarheten i livsmedelskedjan minskar,
- livsmedelssektorn är en del av Stockholms innovations- och utvecklingskraft och bidrar till att föra stad och land närmare varandra,
- strategin bidrar till de nationella och regionala miljö- och klimatmålen samt till flera av målen för Agenda 2030.

Strategiska insatsområden

Regler och villkor

- Att bidra till att regler och tillsyn långsiktigt utgör verkliga stödstrukturer och att övriga villkor för företagens verksamheter är goda.

Konsument och marknad

- Att bidra till konsumtion och en marknad som stärker länets livsmedelssystem och skapar förutsättningar för primärproduktion i hela landet.

Kunskap och innovation

- Att ge förutsättningar för utveckling av livsmedelssystemet genom ny kunskap, innovationer och kompetensutveckling.

Varför en livsmedelsstrategi för Stockholms län?

Samtidigt som Stockholms läns livsmedelsstrategi värnar och främjar den produktion och förädling som finns i länet syftar den också till att underlätta för hela Sveriges producenter att få tillgång till den stora marknad som finns i Stockholmsområdet. Strategin ska bidra till en hållbar livsmedelsförsörjning för länet i samklang med övriga Sveriges behov. Det omfattar frågor om väl fungerande produktion, förädling, distribution, handel, konsumtion och avlopp och avfall. Därtill kommer frågor som tillgång till kompetensutveckling och företagstjänster. Alla dessa frågor bör omfattas av gott ledarskap, ekonomisk bärkraft, ekologisk livskraft och socialt välmående.

Livsmedelsstrategin med handlingsplan, är stödjande dokument för de aktörer som vill verka för att de uppsatta målen nås. Strategin kan vara en plattform för det gemensamma arbetet, visa på möjligheter och förändringsbehov eller utgöra underlag för planering. Strategin med sin handlingsplan bidrar också med kunskap och presenterar en möjlig vision, mål och exempel på aktiviteter.

Nuläge (2018)

Stockholm är ett innovativt och expanderande storstadslän med 2,3 miljoner invånare. Länet har landets tredje största landsbygdsbefolkning och en diversifierad och produktiv landsbygd och skärgård. Samtidigt som nästan en fjärdedel av Sveriges befolkning lever i länet finns här knappt tre procent av landets åkermark och tre procent av de svenska jordbruksföretagen. Stockholms län är inte självförsörjande inom någon kategori livsmedel.

Stockholms beroende av livsmedel från andra delar av landet och andra länder har betydelse för länets krisberedskap. Ett stort beroende av transporter, fungerande infrastruktur och insatsvaror i produktionen gör samhället sårbart. En ökad svensk och regional livsmedelsproduktion och konsumtion skulle bidra till minskade transporter, ett minskat omvärldsberoende, högre grad av självförsörjning och förbättrad beredskap.

Den livsmedels- och primärproduktion som finns i länet behöver värnas och öka. Förutsättningarna för att driva lönsamma företag behöver bli bättre och det behöver bli mer attraktivt att vara lantbrukare inför kommande stora behov av generationsväxling. I länet finns gott om arbetskraft som behöver matchas med livsmedelskedjans behov och kompetenskrav. För en hållbar livsmedelsproduktion krävs också fortsatta insatser för minskad miljöpåverkan och för att stärka systemet. Kunskapen om jordbruksmarkens värden behöver förbättras när staden växer och konkurrensen om marken ökar.

Den stora marknad av köpstarka och medvetna konsumenter som finns i länet utgör en möjlighet för hela Sveriges livsmedelsproducenter. Stockholms mångfald av människor och matkulturer ger goda förutsättningar för

Foto: Länsstyrelsen

innovation, kompetensförsörjning och utveckling av produkter och tjänster inom livsmedelskedjan.

Att verka för en hållbar konsumtion är extra viktigt i ett befolkningsrikt län som Stockholm. I det ingår resursfrågor som matsvinn och effektivt och funktionellt nyttjande av material och tillgångar. Medvetenheten om mervärden i svensk, regional och lokal livsmedelsproduktion behöver därför öka hos konsumenter och livsmedelsaktörer. Den offentliga konsumtionen av livsmedel i länet uppgår till omkring 2 miljarder kronor per år. Livsmedelsupphandling i kommuner och Region Stockholm kan därmed vara ett viktigt verktyg för en hållbar konsumtion. Även restaurangnäringen påverkar i hög grad vilka produkter och råvaror som efterfrågas i länet. Stockholms kök och restauranger omsatte nästan 40 miljarder kronor under 2016.

Mer än 80 000 stockholmare arbetar i någon del av livsmedelskedjan – inom primärproduktion, livsmedelsförädling, handel eller offentliga kök och restaurang. Tillväxten i livsmedelssektorn är god i länet, de senaste åren har både sysselsättningen och antalet små- och medelstora livsmedelsföretag ökat mest i hela landet.

Innovation, digitalisering och ny teknik är på väg att omvandla livsmedelskedjan både globalt och i Sverige. Stockholms län värderas högt i internationella innovationsrankingar och regionen är särskilt stark inom områden som IKT (informations- och kommunikationsteknologi), hälsa, life science och digital teknik för miljö, Clean tech. Att Stockholm har en stark

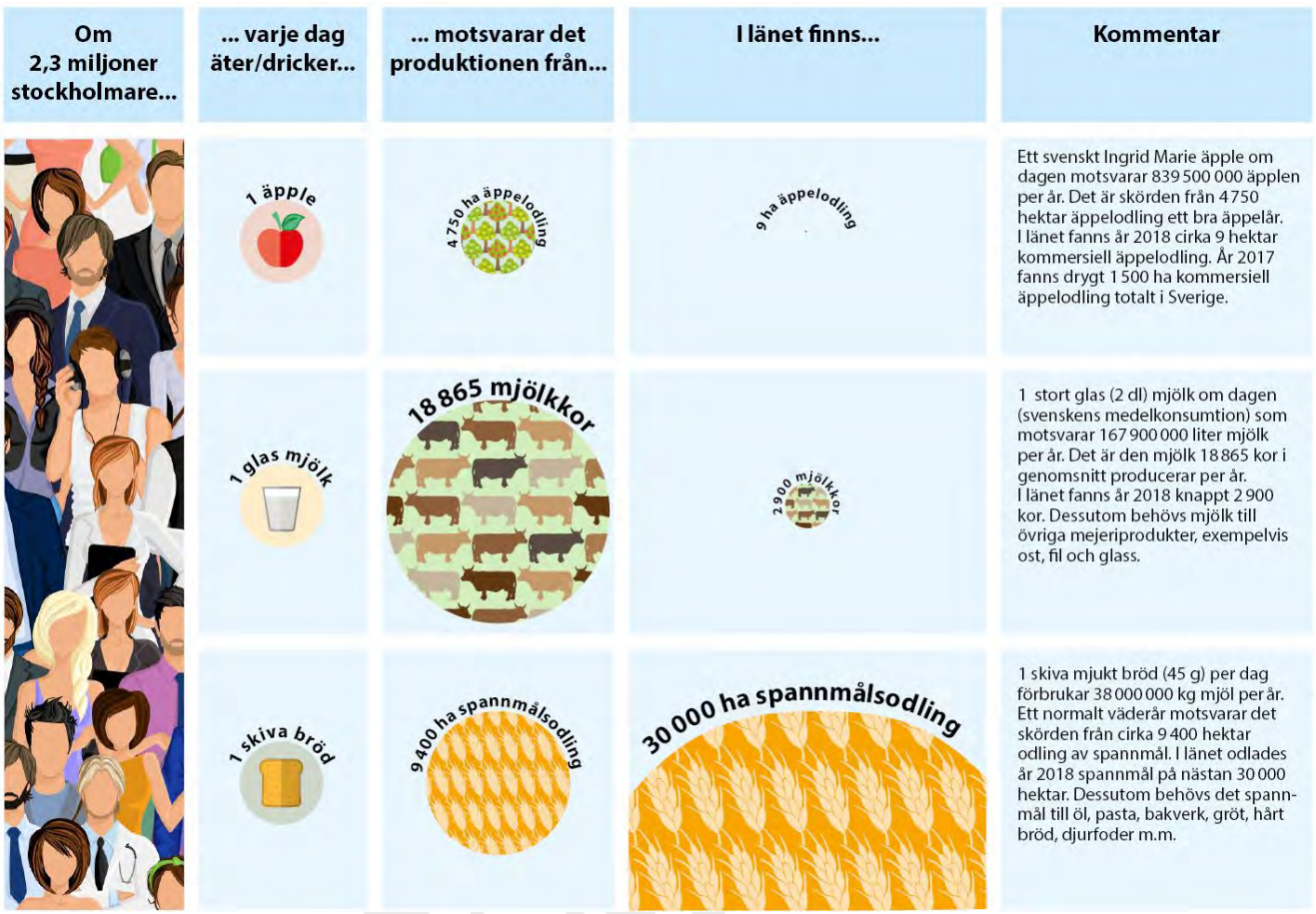
entreprenörsmarknad när det gäller digital teknologi, eller ”tech”, kan även gynna utvecklingen inom nya områden med betydelse för livsmedelskedjan, som Agtech inom jordbruket och Foodtech för övriga delar av kedjan.

Utveckling av hållbara kretsloppslösningar för större näringsflöden, som inflödet av livsmedel till staden och hantering av stora volymer avfall och avlopp, är en viktig framtidsfråga för länet. Stockholms län har stora problem med övergödning och för ett så befolkningsrikt län är det en utmaning att utveckla och använda hållbara lösningar för återföring av näringsämnen mellan stad och land. Ökad resurseffektivitet i konsumtions- och distributionsledet, som minskat matsvinn och mer effektiva transportlösningar, är andra viktiga områden för länet att arbeta vidare med.

Stockholms län växer som besöksmål och placerar sig högt bland Europas mest attraktiva destinationer. De flesta turister besöker huvudstaden och dess närområde, men länets skärgård och övriga landsbygd har också mycket att erbjuda och kan marknadsföras mer. Potentialen för måltidsturism på länets landsbygd bedöms vara stor.

Stockholms läns styrkor och möjligheter	Stockholms läns svagheter och hot
• Stor marknad med medvetna och köpstarka konsumenter • Geografisk närhet mellan producent och marknad • Stor innovationskraft och entreprenörskap • Gott om tillgänglig arbetskraft • Finns potential att öka primärproduktionen • Stor offentlig sektor och livsmedelsupphandling • Stor och växande förädlingssektor	• Låg lönsamhet i primärproduktionen • Behov av generationsväxling i primärproduktionen • Hög konkurrens om marken och höga markpriser • Behov av utbildning och fortbildning • Stora volymer avfall och avlopp att hantera • Brist på samarbete mellan sektorer i livsmedelskedjan • Mycket liten andel produktion i länet innebär stor sårbarhet

Figur 1. Identifierade styrkor och möjligheter samt svagheter och hot för Stockholms läns livsmedelsförsörjning

Figur 2. Illustration av Stockholms läns behov och produktion av livsmedel

Foto: Länsstyrelsen

Övergripande mål med insatser

Livsmedelsstrategin i Stockholms län knyter an till den nationella livsmedelsstrategin genom att arbeta utifrån samma målstruktur med ett övergripande mål och tre strategiska insatsområden.

Det övergripande målet för Stockholms läns livsmedelsstrategi är ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem. I det ingår att:

- länets livsmedels- och primärproduktion ökar, samtidigt som sårbarheten i livsmedelskedjan minskar,
- livsmedelssektorn är en del av Stockholms innovations- och utvecklingskraft och bidrar till att föra stad och land närmare varandra,
- strategin bidrar till de nationella och regionala miljö- och klimatmålen samt till flera av målen för Agenda 2030.

Det övergripande målet är indelat i tre strategiska insatsområden; Regler och villkor, Konsument och marknad samt Kunskap och innovation.

Regler och villkor

Genom hela kedjan av livsmedelsproduktion och konsumtion finns höga krav på livsmedelssäkerhet, miljö, djurskydd och dokumentation. Detta skapar värde och trovärdighet för kvaliteten på svenska livsmedel. Samtidigt är regelverken inte sällan omfattande och svåröverskådliga. Kontrollverksamhet och administration kan vara tungrodd för både företagare och myndigheter, och konsekvenserna för primärproducenter och förädlare kan vara svårhanterade. Förutom att hantera effekter av regler och lagkrav är ambitionen att strategin ska bidra till förbättrade villkor för livsmedelsproduktionen generellt. Det handlar om frågor som bättre lönsamhet, ökad produktionsförmåga, samhällets förståelse för primärproduktion och förädling, värdering av jordbruksmark, växtnäringsåterförsel med mera. Försörjningsförmågan vid samhällsstörningar och kriser, likväl som ur ett totalförsvarsperspektiv, är en annan viktig och aktuell fråga.

Inom insatsområdet Regler och villkor finns sju mål för länet:

1. Länets primärproduktion inom jordbruk, trädgårdsproduktion och vattenbruk ökar.
2. God kunskap hos kommuner och andra relevanta aktörer om värdering av jordbruksmark och jordbruksproduktion finns, till exempel vid tillämpning av miljöbalkens hushållningsbestämmelser.
3. Jordbruksmarkens produktionsförmåga upprätthålls och växtnäringsåterförsel från stad till land ökar.
4. God service till länets livsmedelsföretag och förbättrad samverkan och informationsutbyte mellan myndigheter.
5. Ökad kundfokus, förenkling och samsyn kring regler och kontroll inom länets primärproduktion och livsmedelsbaserade företag.
6. Livsmedelsbranschens och de gröna näringarnas attraktivitet och tillgången på kompetent arbetskraft ökar.
7. Försörjningsberedskapen ökar i livsmedelskedjans alla led.

Konsument och marknad

Stockholms län bidrar med en attraktiv marknad för hela Sveriges primärproduktion och är beroende av livsmedel från hela Sverige. Det innebär att frågor om konsumtion och marknad är av central roll i länet för ett hållbart livsmedelssystem. Att behålla och öka diversiteten av företag inom primärproduktionen och livsmedelssektorn är lika viktigt. I det ingår att länets potential som kulinariskt turistmål är en stor möjlighet för företagande, sysselsättning och innovation i länet, inte minst på landsbygden och i skärgården.

REMISS

Inom insatsområdet Konsument och marknad finns fem mål för länet:

1. Utbudet av svenska, regionalt och lokalt producerade råvaror och förädlade produkter ökar.
2. Länets små företag som är verksamma inom livsmedelsnäringen blir fler, växer och är lönsamma.
3. Konsumtionen av svenska, regionalt och lokalt producerade livsmedel inom den offentliga sektorn ökar.
4. Medvetenheten om mervärden i svensk, regional och lokal livsmedelsproduktion ökar hos länets konsumenter och livsmedelsaktörer.
5. Upplevelser kring mat och dryck i länet är en integrerad del av besöksnäringen och bidrar till utvecklingen på länets landsbygd.

Kunskap och innovation

Genom hela livsmedelssystemet finns potential till utveckling och förbättringar; möjligheter till samverkan, ökad förståelse för livsmedelssystemets funktioner och påverkan, smarta effektiva lösningar med många funktioner och förbättring av beredskapsförmågan. Detta kräver tillgång till ny kunskap, kompetensutveckling och innovationer.

Inom insatsområdet Kunskap och Innovation finns fem mål för länet:

1. Aktörerna i livsmedelskedjan är integrerade i innovationssystem och bidrar till innovation och förnyelse genom utveckling av nya produkter, processer, metoder och upplevelser.
2. Mötesplatser för samverkan mellan företag och aktörer inom livsmedelssektorn finns i länet.
3. Medvetenheten om livsmedelskonsumtionens påverkan på miljö, klimat och folkhälsa ökar hos länets invånare.
4. Kompetensutveckling bidrar till hållbarhet, innovationer, investeringar och ökad livsmedelsproduktion.
5. Livsmedelssystemet präglas av miljö- och klimatmässig resurseffektivitet och multifunktionalitet.

Foto: Mostphotos

Strategins bidrag till Agenda 2030 och mål för hållbar utveckling och miljö

Genom Agenda 2030 har världens stats- och regeringschefer åtagit sig att leda världen mot en hållbar och rättvis framtid. Agendan innehåller 17 övergripande globala mål som tydliggör vad som behöver uppnås för att det ska ske. Som en del i det arbetet har Sverige tagit fram en nationell livsmedelsstrategi där livsmedelskedjans potential ska nyttjas fullt ut. Strategin ska även bidra till ökad och hållbar produktion av mat, fler jobb, hållbar tillväxt i hela landet och att konsumenter skall kunna göra medvetna val.

Stockholms läns livsmedelsstrategi verkar i samma anda som de 17 globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030. Att strategin syftar till ett hållbart livsmedelssystem innebär att det för alla aktörer ingår frågor om god ledning och styrning, ekonomisk bärkraft, socialt välbefinnande, ekologisk livskraft och kontinuerlig kompetensutveckling i arbetet. Dessa frågor finns med i strategins insatsområden och mål. Ambitionen är även att strategin ska bidra i arbetet med de regionala miljömålen. I länet har transporter, markanvändning, konsumtion och vattenkvalitet identifierats som särskilt viktiga åtgärdsområden.

Förändringsprocessen

Strategin är uppdelad i två dokument; Stockholms läns livsmedelsstrategi och Handlingsplan för Stockholms läns livsmedelsstrategi.

Livsmedelsstrategin ger riktning och mål fram till år 2030 och omfattar hela livsmedelssystemet. Hur mycket av strategins målsättningar som nås, påverkas av vad alla aktörer i livsmedelssystemet gör, nyligen har gjort eller kommer att göra.

Handlingsplanen lyfter fram åtgärder och aktiviteter som genomförs och planeras för att strategins mål skall uppfyllas. Den spänner över två år i taget. Mål, åtgärder och aktiviteter är valda för att bidra till både omställning av samhället och förändring av beteende. Omställning innebär genomgående eller strukturella samhällsförändringar, som till exempel att övergå från myndighetskontroll till egenkontroll. Förändringar i beteende utgörs exempelvis av att konsumenter i högre grad väljer matvete framför importerat ris.

Goda exempel inkluderas i handlingsplanen för att ge inspiration samt förmedla kunskap, tips och kontakter.

Till redovisningen av genomförda åtgärder och aktiviteter med intentioner som bidrar till strategins övergripande mål planeras det finnas möjlighet för externa organisationer att samredovisa sina projekt och aktiviteter. Detta för att ge en mer fullständig bild av vad som görs som bidrar till ett hållbart livsmedelssystem i länet.

Uppföljning

Genomförandet av Stockholms läns livsmedelsstrategi planeras att följas upp, utvärderas och revideras. Lägessituationen för aktuella mål följs för att vid behov kunna öka antalet åtgärder och aktiviteter i kommande handlingsplan. Relevanta aktiviteter utvärderas under eller efter genomförande. Aktuella åtgärder och aktiviteter i handlingsplanen revideras vart annat år.

Organisation

Länsstyrelsen Stockholm har varit projektägare för att ta fram livsmedelsstrategin. Framtagandet har varit organiserat i ett nära samarbete mellan ett flertal aktörer och tjänstemän.

Styrgrupp

LRF Mälardalen, Region Stockholm, samt avdelningarna för tillväxt respektive landsbygd vid Länsstyrelsen Stockholm har ingått i styrgruppen för framtagandet av strategin.

Projektledning och projektgrupp

Projektet för att ta fram strategin med tillhörande handlingsplan har organiserats vid enheten för landsbygdsutveckling vid Länsstyrelsen i Stockholms län. Enheten har haft ansvar för projektledning och det grundläggande arbetet med framtagande av strategi, underlag och material som projektgruppen genomfört.

Beredningsgrupp

I beredningsgruppen knuten till projektet har funnits representanter från Stockholm stad, Sigtuna kommun, Norrtälje kommun, Södertälje kommun, Visita, Livsmedelsföretagen, LRF Mälardalen, Länsstyrelsens avdelning för tillväxt och Region Stockholm. De har bidragit med erfarenheter och synpunkter från sina områden och utgjort ett förstärkt och brett underlag vid framtagande av handlingsplanen.

Framtagande

Livsmedelsstrategin har tagits fram i bred dialog med de aktörer som påverkar utvecklingen inom livsmedelskedjan i länet. Under våren 2017 bjöds aktörer från hela livsmedelskedjan in till en serie workshops för att identifiera Stockholms läns styrkor, svagheter, möjligheter och hot inom livsmedelsområdet. Aktörerna formulerade en gemensam nulägesbild och ringade in viktiga framgångsfaktorer och utmaningar att jobba vidare med i livsmedelsstrategin. Som ett komplement gjordes intervjuer med företrädare för delar av livsmedelssystemet som inte varit representerade i workshopparna.

Under arbetets gång har projektgruppen deltagit på olika evenemang och bjudit in till dialog med representanter från bland annat forskning, offentlig sektor, bransch- och intresseorganisationer, företagare och konsumenter för att få inspel till strategin.

Relaterade dokument

Handlingsplan för Stockholms läns livsmedelsstrategi. Rapport 2019, remissversion, Länsstyrelsen Stockholm.

Underlag till Stockholms läns livsmedelsstrategi – Nulägesanalys. Rapport 2018:19. Länsstyrelsen Stockholm

Underlag till Stockholms läns livsmedelsstrategi – Statistisk genomlysning. Rapport 2018:20. Länsstyrelsen Stockholm

En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Kortversion av regeringens proposition 2016/17:104

Handlingsplan Agenda 2030, 2018–2020. Fi 2018:3. Regeringskansliet.

”

Länsstyrelsen arbetar för att Stockholmsregionen ska vara attraktiv att leva, studera, arbeta och utveckla företag i.

Mer information kan du få av
Länsstyrelsens enhet för landsbygdsutveckling
Tfn: 010-223 10 00

Rapporten hittar du på vår webbplats
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Från:	Christina Larsson
Till:	TRF Funk Registrator
Ärende:	Komplettering ansökan TRN 2019-0062
Datum:	den 10 april 2019 10:51:23
Bilagor:	MSS medfinansiering Sjöben & Båtjobb 20190409.pdf

Arbetsförmedlingen och Värmdö kommun är samarbetspartners i projektet. vilken roll tar kommunen?

Per: För Mötesplats Stavsnäs spelar kommunen alltid en viktig roll då vi delar samma karta över vår gemensamma samhällsutmaning.
I detta har man dock ingen medverkan mer än att vi samarbetar inom ramen för etableringen.

Varför inte medfinansiär?

Per: Nej, därför att man inte är en del i insatsen. Vi jobbar med arbetsförmedlingen.

Vilken bedömning gör Arbetsförmedlingen på projektets syfte, innehåll och mål?

Per: Som jag tidigare berättat så genomför SweBoat ett pilotprojekt i Roslagen (Österåker/Norrtälje/Vaxholm) och på Västkusten (Kungälv), med finansiering från Tillväxtverket. Jag leder detta projekt på uppdrag av SweBoat (detta är mitt jobb). Där samarbetar SweBoat med AF och kommuner.
På Värmdö är jag på min fritid ordf i Mötesplats Stavsnäs samverkansförening som ägs av 15-talet aktörer i civilsamhället (idrott, kultur, kyrkan, Företagarna etc) på östra Värmdö. Denna samverkansförening finns för att föreningsövergripande jobba med utanförskap och gemenskap. En av dessa föreningar är DVIF som har egna båtar.
Projektet Sjöben & Båtjobb är ett initiativ från föreningslivet och syftar till att få fler in i gemenskapen kring båtar, och att detta även skall leda till att fler nyanlända kommer in i båtbranschen.
I detta tar jag nätverken och överenskommelserna från SweBoatprojektet och tillämpar dem på Värmdö, men låter civilsamhället vara plattformen snarare än SweBoat.

Det unika i detta är att vi låter civilsamhället vara drivande vilket ger en helt annan förankring i det lokala nätverken.

Är detta projektet ett komplement till Arbetsförmedlingens verksamhet, varför anordnas inte detta inom Arbetsförmedlingens ansvarsområde?

Per: Helt klart ett komplement, men inget AF gör. Detta är ett initiativ från civilsamhället, och inte från stat och kommun.
Men då vi har nyanlända är målgruppen så behöver vi synka oss mot personernas etableringsplan, vilket gör att de praktiker vi ämnar arbeta med också går att ses som medfinansiering om personen deltar i aktivitet som ligger i enlighet med arbetsförmedlingens kriterier.

Under punkt 5 Övrig medfinansiering anges Arbetsförmedlingen, Djurö Vindö IF, lokala företag i båtbranschen. Hur ser denna fördelning ut?

Övriga medfinansiärer bidrar med 68 000 kr i kontanta medel för hela projektperioden jmf med vår andel på 1 480 660 kr. Som jag nämnde i samtal kan egenfinansieringen genom egen arbetsinsats högst uppgå till 25%, detta går inte ihop. Vet att vi hade en dialog kring finansieringen från Arbetsförmedlingen, men kan inte återberätta den idag tyvärr. Kan du även beskriva i ord finansieringen från Arbetsförmedlingen?

Per: Se medfinansieringssecifikationen

Medfinansieringsspecifikation för projektansökan Sjöben & Båtfolk 2019-04-09

Mötesplats Stavsnäs samverkansförening

Medfinansiering – (23 000 kr + 336 000 kr)
Projektet har i sin ansökan angett följande medfinansiering:

Egen finansiering - Mötesplats Stavsnäs
Kontanta medel – möten, resor, logi / kommunikation / kontor, admin -> **23 000 kr**

Direkt finansiering - Per Lejoneke – 6000 kr/mån under 7 mån 2019, 12 mån 2020, 9 mån 2021 -> **168 000 kr**
Direkt finansiering - Mia Enander Lanner – 6000 kr/mån under 7 mån 2019, 12 mån 2020, 9 mån 2021 -> **168 000 kr**

Övrig medfinansiering – (45 000 kr + 1 054 016 kr)
Kontant medfinansiering – DVIF möten, kontor, resor etc – 45 000 kr

Direkt medfinansiering - DVIF seglarledare - 4 pers * 100 h (ideell tid) * 330 kr/h -> **132 000 kr**

Direkt medfinansiering - DVIF kanslipersonal – befintlig avlönad personal
10% av en heltid -> - 7+12+9 månader -> **119 168 kr**
Projektledare - 50% 6 mån -> **126 680 kr**
Kommunikatör Åsa Haraldsson – 50% i 5 månader 2019 -> **34 984 kr**

Direkt medfinansiering - Båtvarven – handledningstid – 3 varv/år *3 år * 20h/år * 400 kr/h
-> **72 000 kr**

Direkt medfinansiering – Praktikanter vars praktikersättning blir medfinansiering via Arbetsförmedlingen
Totalt 28 personer * 3 månaders praktik *22 dgr/månad * 308 kr/dag -> **569 184 kr**

Per Lejoneke
Ordf Mötesplats Stavsnäs Samverkansförening /070-2881208 / per.lejoneke@2tango.se

Från:	per.lejoneke@telia.com
Till:	TRF Funk Registrator
Kopia:	Christina Larsson; kansli@motesplatsstavsnas.se
Ärende:	Ansökan Hållbarhetsbidrag
Datum:	den 16 mars 2019 13:27:14
Bilagor:	MSS ansökan hållbarhetsbidrag 20190315.pdf

Hej!
Här kommer en ansökan till Region Stockholms Hållbarhetsbidrag 2019.

Namn: **MSS Sjöben & Skärgårdsjobb**

Mvh
Per Lejoneke
Ordf
Mötesplats Stavsnäs Samverkansförening (MSS)
www.motesplatsstavsnas.se

Per.lejoneke@telia.com
070-2881208

Stockholms läns landsting

Ansökan om Hållbarhets- och skärgårdsbidrag

Alla fält i blanketten är obligatoriska. Var noggrann med att fylla i korrekta uppgifter.
När blanketten är ifylld skriver du ut den och alt 1. scannar och skickar in blanketten till **registrator.trf@sll.se** eller alt 2. skriver ut och skickar in på postadress **Stockholms läns landsting, Tillväxt- och regionplaneförvaltningen, Box 22 550, 104 22 Stockholm.**

1. Inriktning

Typ av projekt enligt kriterier i Riktlinjer för det regionala Hållbarhets- och skärgårdsanslaget: Sätt ett, eller flera X.	
Hållbarhetsbidrag – Bidrag kan beviljas till projekt och verksamhet inom Stockholmsregionen som avser driva en utvecklingsprocess som ligger i linjen med vision, mål och ambitioner i RUFS samt regionala prioriteringar och uppfyller något/några av följande kriterier:	
• Projektet eller verksamheten har hållbar utveckling (social, ekonomiska och ekologiskt perspektiv) som huvudsaklig utgångspunkt.	X
1. *Är åtgärdsinriktat och stimulera samverkan mellan olika aktörer.*	X
2. *Är kunskapshöjande eller metodutvecklande, t.ex. pilotprojekt.*	X
3. *Stimulerar innovationer och/eller teknikutveckling.*	X
4. *Medfinansiering för projekt med finansiering från EU-fonder, EU-program eller annan offentlig finansiering.*	
Skärgårdsbidrag – Bidrag ur landstingets regionala skärgårdsanslag kan beviljas till projekt och verksamhet som avser att värna eller utveckla kusten och skärgården i Stockholmsregionen. Projekt eller verksamhet ska vara förenliga med att utveckla och värna, natur- och kulturmiljö i linje med vision, mål och ambitioner i RUFS samt den gällande strategin för landsbygds- och skärgårdsutveckling. Projekt eller verksamhet ska uppfylla något/några av följande kriterier:	
1. *Verksamhetsbidrag till föreningar och organisationer knutna till internationell samverkan samt till organisationer som företräder skärgården utifrån ett brett perspektiv, med dess olika intressen.*	
2. *Bidrag till infrastrukturprojekt som syftar till att öka skärgårdens tillgänglighet.*	
3. *Bidrag till projekt på öar utan bro, tunnel eller statlig färja som skapar förutsättningar för boende, verksamhet och rekreation.*	
4. *Bidrag till medfinansiering för skärgårdsprojekt med finansiering från EU-fonder, EU-program eller annan offentlig finansiering.*	
Ansökan ska utgå ifrån *Riktlinjer för det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget*. Där förvaltningen anser att kriterier för bidrag inte är uppfyllda kommer sökande få meddelande om att ansökan inte att behandlas.	

2. Allmänna uppgifter

Projektets namn: MSS Sjöben & skärgårdsjobb		
Projektperiod: 20190601 - 20220931 Ange projektets start-och slutdatum. Kostnader som uppkommer före eller efter denna period är inte stödberättigade. Slutredovisning av projektet ska ske inom en månad efter projektets slutdatum.		
Sökt belopp från anslaget (högst 50 % av totalkostnad): 1 480 660 kr	**Projektets totalkostnad**: 2 965 676 kr	**Övrig medfinansiering**: 1 485 016 kr

Stockholms läns landsting

3. Uppgifter om sökanden

Sökande: Mötesplats Stavsnäs Samverkansförening	
Juridisk form: t ex ekonomisk förening, stiftelse osv. Ideell förening	
Org.nummer: 802519-4054	**Kontaktperson:** Per Lejoneke
Postadress: c/o DVIF Gammelbodav 1A	**E-postadress:** per.lejoneke@telia.com
Postnummer: 139 71 Stavsnäs	**Telefon:** 070-2881208
Kommun: Värmdö Kommun	**Webbadress:** www.motesplatsstavsnas.se
Är sökande momspliktig? ☐ Ja ■ Nej	

Sammanfattning - Sammanfattning av projektet, innefattande alla delar av ansökan (bakgrund, syfte, mål, bidragskriterier, regional nytta, genomförande, resultatspridning).

Bakgrunden till projektet är ett tilltagande utanförskap bland nyanlända och ensamkommande. Samtidigt upplever många lokala företag det allt svårare att få tag på arbetskraft, och då i synnerhet båtbranschen.
Arbetsförmedlingen når inte alltid fram med sitt tillvägagångssätt. Det behövs nya metoder för matchning, samverkan mellan fler aktörer och arrangerade möten för bättre matchning och resultat.

Syftet med projektet är att pröva civilsamhället som mötesplats och koordinator för möten mellan rekryterande lokala företag och lokalt boende nyanlända och ensamkommande.
Mötesplats Stavsnäs och en av dess medlemsföreningar DVIF ämnar använda föreningens bestånd av små segelbåtar till att främja inkludering och ökad sjö/båt vana, och att tillsammans med lokala skeppsvarv, pröva på båtservice och båtjobb.

Målet är att minska utanförskapet bland nyanlända och ensamkommande i lokalsamhället.
Öka deras kännedom om båtbranchen.
Generera minst 10 förmedlade arbeten i båtbranschen.
Pröva, utvärdera och förmedla kunskap/erfarenheter om civilsamhället som plattform för lokala möten, jobb och sysselsättning.
Och på samma sätt pröva, utvärdera och förmedla former för samarbeten mellan civilsamhälle/MSS, kommun och arbetsförmedling.
Projektet passar såväl prioriteringarna i RUFSen 2050 som Agenda 2030.
Projektet har en tydlig regional nytta och relevans som inspiration för hur civilsamhälle, lokala företag och kommuner/arbetsförmedlingar kan främja möten som leder till minskat utanförskap, självförsörjning och ökad livskvalité
Resultatet kommer förädlas och förmedlas, dels kontinuerligt under projektet via våra samarbetspartners, men även till andra kommuner och civilsamhälle i regionen.

Stockholms läns landsting

4 Beskrivning av insatsen/projektet

Koppling till kriterier för bidrag och regional nytta – Ange hur projektet uppfyller de kriterier för bidrag som anges under punkt 1 i ansökan och projektet bidrar till en hållbar utveckling. Vad har projektet för regional nytta?

Projektet har hållbar utveckling som huvudsaklig utgångspunkt med inriktningen mot social och ekonomisk hållbarhet. 1) Utifrån ett uttalat behov av mer arbetskraft i båtbranschen har åtgärder tagits fram som utgår från samverkan mellan näringsliv (varv, marinor och båttillverkare etc.), civilsamhälle och offentlig sektor.

Projektet är både kunskapshöjande och metodutvecklande då vi först testar konceptet på en mindre lokal plats på Värmdö, östra Värmdö. Den kunskap som genereras tas med i utvecklingen av metoder som även kan skalas upp och spridas till fler platser.

I och med civilsamhällets drivande roll i projektet innebär både samverkan och konceptutveckling bidrag till nya och innovativa sätt att hantera utmaningar och stimulera till ökad integration, minskad arbetslöshet och en näringslivsutveckling som stimulerar till hållbar tillväxt.

Projektets regionala nytta handlar dels om att det lägger grunden för ett mer formaliserat initiativ från civilsamhället, vilket i sig blir skalbart.
Därtill kommer projektet beröra flera branscher vilket ökar kompabiliteten.
Det faktum att vi (Mötesplats Stavsnäs) till del jobbar nära och transparent med kommun och region möjliggör för andra lokala civilsamhällen att ta liknande initiativ.

Stockholms läns landsting

Bakgrund - Frågeställningar att beröra är varför projektet behövs, vilken efterfrågan finns och hur kommer projektet att påverka/förändra situationen?

Båtturismen och båtbranschen i Sverige växer. Samtidigt har företagen i branschen stora svårigheter att hitta personal.

Båtbranschen som arbetsgivare är ofta små lokala traditionsbundna företag med relativt låga ingångströsklar. Företagen behöver kompetenta medarbetare men ser mer till ordningssinne, arbetsmoral och social kompetens i ett anställningsförfarande.

Finns grundförutsättningarna så kan man lära sig resten. Dessutom så går utvecklingen så pass fort att det likväl är viktigare att kunna lära in än att försöka vara fullärd från början.

Nyanlända i skärgårdskommuner skulle kunna vara en resurs, men har ofta ingen erfarenhet av varken båtar och sjöliv, vilket gör att man inte söker sig till " sjönära " yrken.

Därtill saknas det naturliga mötesplatser mellan båtbranschens företag och nyanlända/ensamkommande.

Föreningslivet/civilsamhället är en fantastisk källa för möten och kontakter då där ofta finns ett tvärsnitt av boenden i lokalsamhället. Det lokala föreningslivet är därtill en viktig aktör för att skapa inkludering och gemenskap.

Det finns idag ett stort behov av att finna hållbara möjligheter för en långsiktig försörjning för nyanlända och ensamkommande.

Projektet ämnar främja inkludering och gemenskap i en sjönära samhällskontext, mellan nysvenskar, lofasta och lokala företag inom båtbranschen.

Stockholms läns landsting

Syfte och mål - Beskriv vilka effekter som förväntas av projektet samt vilka resultat projektet ska uppnå. Ange hur projektet anknyter till den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, och planens vision, mål och prioriteringar. Ange även koppling till andra, för landstinget, relevanta planer och program.

Syftet med projektet är: Att öka den lokala inkluderingen av nyanlända och ensamkommande, på ett sätt som stärker den lokala tryggheten, gemenskapen och tilliten.
Att bidra till att dessa individer kommer i självförsörjning och har en möjlighet att bygga upp en trygg tillvaro.
Att stärka det lokala näringslivet genom att trygga dess arbetskraftsförsörjning.

Målsättning: Minska utanförskapet bland nyanlända och ensamkommande i lokalsamhället.
Öka dess kännedom om båtbranchen mfl som arbetsgivare
Pröva, utvärdera och förmedla kunskap/erfarenheter om civilsamhället som plattform för lokala möten, jobb och sysselsättning.
Och på samma sätt pröva, utvärdera och förmedla former för samarbeten mellan civilsamhälle, kommun och arbetsförmedling, när det gäller att förmedla jobb.

Målet är att minst 10 nyanlända/ensamkommande hittar en varaktig självförsörjning.
En effekt blir även att dessa 10 personer och deras familjer kommer ha möjlighet att skaffa sig en permanent boendelösning och på detta sätt bättra på sina möjligheter att känna sig inkluderade i det svenska samhället.
Detta kommer även medföra att företagen i båtbranschen har bättre möjligheter att växa och möta den ökande efterfrågan som står för dörren.

RUFS 2050 - Regional ekonomi, näringsliv och entreprenörskap - Tar upp besöksnäringen som en framtidsbransch. Båtbranschen ingår i besöksnäringen, och är en viktig förutsättning för att det sjönära näringarna skall ha möjlighet att växa. Att nyanlända kommer in i en bransch på tillväxt ger en tydlig indikation på långsiktighet.

Kompetens och arbetsmarknad - här bistår projektet klockrent i att utveckla och pröva former för matchning med civilsamhället som bärare.

Forskning och innovation - Mötesplats Stavsnäs har som ambition att hitta nya former för samverkan och möten, i syfte att möta och motverka lokalt utanförskap.

Bostadsmarknad och bostadsförsörjning - En egenförsörjning öppnar upp för individens möjlighet att på egna meriter ge sig in på bostadsmarknaden.

Social sammanhållning, trygghet och tillit - är det som driver projektets initiativtagare - Mötesplats Stavsnäs. Ett initiativ där civilsamhället bjuder in näringsliv och nyanlända, tillhandahåller kontakter och relationer som är livsviktiga för social sammanhållning, trygghet och tillit.

Landsbygd och skärgård - Genom att hjälpa de skärgårdsbaserade företagen i båtbranschen, att hitta folk, så stärker vi samtidigt skärgårdsföretagens möjligheter att leva och utvecklas lokalt.
Projektet går hand i hand med minst nio av Agenda 2030´s 17 mål

Stockholms läns landsting

Genomförande/Verksamhetsplan – Tidplan med planerade aktiviteter och insatser samt hur dessa ska utföras. Finns kopplingar till andra liknande verksamheter/projekt? I så fall, på vilket sätt kompletterar projektet befintliga insatser eller nuvarande arbetssätt/metoder?

Projektet är en pilotstudie under 2-3 år, för att just pröva formen att låta civilsamhället främja lokal inkludering och utgöra mötesplats för relationsbygge mellan rekryterande företag och jobbsökande nyanlända/ensamkommande.

Projektet är ett initiativ från civilsamhället, och bjuder in till samarbete med det lokala näringslivet, kommunen, arbetsförmedlingen och SweBoat - branschorganisationen för båtbranschen.
Projektet fokuserar på civilsamhället som informell mötesplats för kompetensförsörjning och självförsörjning. Till detta adderar vi sedan de verktyg och system som arbetsförmedling och kommun tillämpar, för att på så sätt kunna ha tillgång till de individer som befinner sig i etablering eller till arbetsmarknadens förfogande.

I syfte att ge så många nyanlända och ensamkommande som möjligt chansen att pröva på båtbranschen, så kommer projektet:
I - Arrangera aktiviteter i båtvett och sjöliv för nyanlända och ensamkommande, som både skapar inkludering, men också väcker intresset för båtar och båtjobb. Glömmer vi intresseväckande aktiviteter, så är risken att det bara blir några få som blir intresserade av jobb i branschen.
II - Engagera nyanlända och ensamkommande i båtvård i nära samarbete med lokala varvsföretag.

Projektets aktiviteter görs cykliskt årsvis för att följa branschens behov och disponibla tid.
Informera om båtliv och båtbransch för nyanlända och folk med liten sjövana
Hitta arbetslösa som är intresserade av jobb i båtbranschen. Och med dessa ordna aktiviteter som är kompatibla med arbetsförmedlingens direktiv för jobbsökande.
Iordningställa och underhålla föreningens båtar i nära samarbete med lokala servicevarv.
Arrangera kurser och aktiviteter - båtvett, segling, båtvård för intresserade nyanlända och folk med liten sjövana.

Om idén med mötesplatser för lokalt näringsliv och arbetssökande, i civilsamhällets regi, faller väl ut, så har vi för avsikt att pröva fler närliggande och lokalt representerade branschsegment. Detta för att finna avsättning för fler lokalt boende nyanlända i etablering.
Såväl satsningen på båtbranschen som på omkringliggande branscher vänder sig både till kvinnor och män.

Civilsamhällets mervärde av detta är att vi får med fler nyanlända/ensamkommande i vår verksamhet och som medlemmar i våra föreningar.
Ett ökat medlemskap stärker dessutom den lokala gemenskapen, tryggheten och tilliten.
Projektet kommer sysselsätta en projektledare på 50% samt en (100%) eller två (50%) ambassadörer från målgruppen vars jobb blir att vara brobyggare och att hitta och lämpliga kandidater bland nyanlända och ensamkommande.

Stockholms läns landsting

Resultatspridning – Beskriv insatser för erfarenhets- och kunskapsutbyte/-spridning samt lärande. Ange hur och när information om projektets resultat kommer att spridas och nyttiggöras av såväl projektets målgrupp som andra aktörer. Beskriv hur det kommuniceras att Stockholms läns landsting är medfinansiär.

Som ny i Sverige finns ringa insikt i hur svenskt friluftsliv och än svårare kanske att sätta sig in i fritidsbåtslivet. Projektet är ett kustnära projekt i en skärgårdskommun där många invånare har båt. Att öka förståelsen för ovanstående områden hos nya svenskar bidrar till ökad förståelse för den svenska kulturen. Här går civilsamhället in och möjliggöra en ökad kunskap om dessa frågor i mötet med nyanlända och deras familjer.
En annan nivå av erfarenhets- och kunskapsutbyte handlar om att lära sig hur båtar fungerar och vilket underhåll som krävs. Här kommer varvens erfarna medarbetare möta människor som vill börja arbeta i branschen och lära dem hur arbetet går till. Genom det nära samarbetet med SweBoat har projektet för avsikt att förmedla resultat och erfarenheter till fler kommuner.
Därtill är båtbranschen så pass komprimerad rent geografiskt att de nyanlända som har färdighet och förmåga, kommer vara väl spelbara för företag i flera av regionens kommuner.
Samarbetet med arbetsförmedlingen kommer få avtryck hos fler då arbetsförmedlingen organiserar flera kommuner samtidigt.
Projektmetodik och koncept är skalbart och efter hand i projektets senare faser kommer vi bjuda in andra aktörer för att ta del av hur vi gjort och öppna upp möjligheterna för att utveckla projektet på andra platser i regionen.
Förhoppningen är att Stockholmsreigionen kommer vara ett viktigt bollplank i projektet och i uppföljning av resultat. Alla inblandade aktörer integreras från första början i kommunikationen av projektet. Redan i år kommer MSS vara med och prata i Almedalen och alla externa projekt som drivs kommer lyftas fram där

Övriga upplysningar – Ange hur projektets resultat implementeras i ordinarie strukturer och arbetssätt. Beskriv förankringsprocessen hos berörda aktörer kring projektet.

Projektet är en del i en större satsning an Mötesplats Stavsnäs på Östra Värmdö. Satsningen handlar om att utveckla gränssnittet mellan civilsamhälle och offentlig sektor för att på så sätt öka effektiviteten och mängden levererad samhällsnytta från civilsamhället, utan att äventyra dess integritet, engagemang eller kraft.
En ytterligare medlemsförening i Mötesplats Stavsnäs är Företagarna Nacka Värmdö vars arbete för ett mer långsiktigt hållbart småföretagande, kommer väl till pass i kontakterna med lokala företag i båtbranschen.
Berörda aktörer är: Civilsamhället på östra Värmdö - De är dessa som " äger " Mötesplats Stavsnäs och ingår därigenom i dess nätverk.
Lokalt näringsliv - Båtbranschens företag når vi via både kommunen och SweBoat
Värmdö kommun - Är en redan initierad aktör då vi jobbar aktivt via Mötesplats Stavsnäs.
SweBoat - En daglig samarbetspartner
Arbetsförmedlingen - En daglig samarbetspartner och den aktören som kommer förse oss med kontakter till den nyanlända.
Region Stockholm - en förhoppning om nära kunskapsutbyte under projektets gång
Gymnasieskolan (ensamkommande)

Stockholms läns landsting

5.Kostnader och finansiering

Kostnadsslag	År 20	År 20	År 20	Totalt
Personalkostnader Lönekostnader för personer som direkt deltar i projektarbetet, både anställda av projektägare och externa personer.	642026	117016	941682	275387
Externa tjänster (köpta tjänster) T ex konsulter och föreläsare, dvs kompetens som köps in utifrån.				0
Möten, resor och logi T ex lokalkostnader, uppehälle osv.	10000	15000	13000	38000
Material och utrustning T ex hyra av maskinell utrustning, byggmaterial osv.	25000	30000	22000	77000
Kommunikation och marknadsföring T ex trycksaker, digital kommunikation osv.	15000	30000	15000	60000
Kontors- och administrativa utgifter T ex telefon, porto, datakommunikation osv.	11000	17000	13000	41000
Summa totala kostnader	703026	126216	100468	296987

Finansiering
I tabellen för finansiering redovisas både egen finansiering och medfinansiering. Finansiering ska, förutom per år, fördelas utifrån om det är kontant- eller direktfinansiering. Nedlagd tid i projekt får tillgodoräknas till högst 50% av den totala medfinansieringen.

Egen finansiering	År 20	År 20	År 20	Totalt
Kontanta medel Egna investerade pengar.	6500	10000	6500	23000
Direktfinansiering T ex arbetsinsats (ideella insatser beräknas enligt schablonbelopp på 330 kr/timme), arbetsplats-, mötes- och konferenskostnader.	84000	144000	108000	336000
Total egen finansiering	90500	154000	114500	359000
Övrig medfinansiering - Arbetsförmedlingen, Djurö Vindö IF, lokala företag i båtbranschen Ange medfinansiärer.				
Kontant medfinansiering Ange belopp.	11500	20000	13500	45000
Direkt medfinansiering T ex arbetsinsats, arbetsplats-, mötes- och konferenskostnader. Ange medfinansiärer och belopp.	370496	358008	325512	1054016
Total övrig medfinansiering	381996	378008	339012	1099016
Summa total finansiering	472496	532008	453512	1458016

4. Underskrift – Behörig firmatecknare (den som har rätt att teckna avtal) för sökanden

20190315		PER LEJON EKE
Datum	Underskrift	Namnförtydligande

Dina personuppgifter kommer endast att behandlas med koppling till ärendet/avtalet.
Läs mer om landstingets riktlinjer för integritet och behandling av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen på www.sll.se/integritet.